

รายงานการวิจัย

สภาพปัจจุบัน และแนวโน้มของการพัฒนาและประยุกต์ใช้เทคโนโลยี
สารสนเทศในงานสื่อสารมวลชนในประเทศไทย

(Present Status and Future Trends of Information Technology
Development and Its Application for Mass Media in Thailand)

หัวหน้าโครงการ

ผู้ช่วยศาสตราจารย์นิธิวัติ จิตรวาสน์

สาขาวิชาเทคโนโลยีสารสนเทศ

สำนักวิชาเทคโนโลยีสังคม

มหาวิทยาลัยเทคโนโลยีสุรนารี

ได้รับทุนอุดหนุนการวิจัยจากมหาวิทยาลัยเทคโนโลยีสุรนารี ปีงบประมาณ พ.ศ. 2543

ผลงานวิจัยเป็นความรับผิดชอบของหัวหน้าโครงการวิจัยแต่เพียงผู้เดียว

ธันวาคม 2545

กิตติกรรมประกาศ

จุดเริ่มต้นของงานวิจัยนี้เกิดจากบุคคลเพียงท่านเดียว คือ รองศาสตราจารย์ ดร. กริช สืบสนธิ ที่ได้มอบหมายให้ผู้วิจัยเป็นผู้ประสานงานรายวิชา การสื่อสารมวลชน ในระยะแรก (พ.ศ. 2540) ของ การเปิดสอนหลักสูตรวิทยาการสารสนเทศ สาขาเทคโนโลยีสารสนเทศ สำนักวิชาเทคโนโลยีสังคม มหาวิทยาลัยเทคโนโลยีสุรนารี และการแนะนำให้เข้าร่วมสัมมนาวิชาการ เรื่อง “ทิศทางการวิจัยและ ประยุกต์ใช้เทคโนโลยีสารสนเทศในทศวรรษหน้า” ซึ่งจัดโดยสำนักงานคณะกรรมการวิจัยแห่งชาติ ร่วมกับคณะกรรมการสภาวิจัยแห่งชาติ สาขาเทคโนโลยีสารสนเทศและนิเทศศาสตร์ เมื่อปี 2541 จึงก่อให้เกิดงานวิจัยนี้ขึ้น จึงต้องขอกราบขอบพระคุณท่านอาจารย์เป็นอย่างสูง แม้ว่าท่านจะล่วงลับ ไปแล้ว แต่ความเมตตา กรุณาของท่านที่ให้ทั้งความรู้ คำแนะนำ ในด้านการสอน การทำงาน ตลอดจน ทั้งการดำรงชีวิตอย่างมีคุณค่าในสังคม ยังคงอยู่ในความทรงจำของผู้วิจัยตลอดไป

ขอบคุณอาจารย์วีรพงษ์ พลนิกรกิจ และอาจารย์หนึ่งหทัย ขอผลกลาง ที่ช่วยให้คำแนะนำ และเอกสารมากมายเพื่อประกอบการวิจัยนี้

ขอขอบคุณผู้ให้สัมภาษณ์ทุกท่าน โดยเฉพาะอย่างยิ่ง คุณสรศักดิ์ เตียวประเสริฐกุล กรรมการผู้จัดการบริษัท ไอทีวี จำกัด (มหาชน) และคุณดวงรัตน์ มหาวนิช พนักงานประชาสัมพันธ์ อาวุโส สถานีโทรทัศน์วิทยุไทยทีวีสีช่อง 3 ที่ได้ให้ข้อมูลและความรู้อย่างละเอียดแก่ผู้วิจัย อันช่วย เสริมให้ผู้วิจัยมีมุมมองที่กว้างและแตกต่างมากขึ้น

ขอขอบคุณ มหาวิทยาลัยเทคโนโลยีสุรนารี ที่ได้ให้ทุนอุดหนุนการวิจัย มหาวิทยาลัย เทคโนโลยีสุรนารี ประจำปี 2543

ท้ายสุดนี้ขอขอบคุณพี่โต และน้องผักกาดที่เป็นกำลังใจให้กับผู้วิจัยตลอดมา

นิธิตี จิตรวาสน์

ธันวาคม 2545

บทคัดย่อ

การวิจัยเรื่อง “สภาพปัจจุบันและแนวโน้มของการพัฒนาและประยุกต์ใช้เทคโนโลยีสารสนเทศในงานสื่อสารมวลชนในประเทศไทย” มีวัตถุประสงค์เพื่อศึกษาสภาพการใช้เทคโนโลยีสารสนเทศในงานสื่อสารมวลชนในปัจจุบัน และเพื่อศึกษาแนวโน้มของการพัฒนาและประยุกต์ใช้เทคโนโลยีสารสนเทศในงานสื่อสารมวลชน ซึ่งลักษณะการวิจัยเป็นการวิจัยเชิงคุณภาพ โดยใช้เทคนิคการสัมภาษณ์ควบคู่กับการวิจัยเอกสาร

ผลการวิจัยพบว่า สื่อสารมวลชนได้ให้ความสำคัญต่อการใช้เทคโนโลยีสารสนเทศ โดยนำมาใช้ทั้งในงานสำนักงาน การผลิต และการออกอากาศ รวมทั้งการใช้อินเทอร์เน็ตเพื่อเป็นช่องทางใหม่ในการสื่อสาร ประโยชน์ที่เกิดขึ้นจากการนำเทคโนโลยีสารสนเทศมาใช้มีหลายประการ เช่น ช่วยให้การดำเนินงานสะดวก รวดเร็ว มีประสิทธิภาพมากขึ้น ประหยัดเวลาและงบประมาณ และผู้รับสารมีช่องทางในการรับข่าวสารมากขึ้น โดยเฉพาะการใช้อินเทอร์เน็ต เป็นสื่อที่ไร้ขอบเขต ไม่มีข้อจำกัดด้านเวลาและสถานที่ เป็นต้น อย่างไรก็ตามการใช้เทคโนโลยีสารสนเทศจะไม่เกิดประโยชน์เลยหากผู้ใช้ไม่มีความรู้หรือทักษะในการใช้งาน หรือผู้รับสารไม่มีเทคโนโลยีหรือมีเทคโนโลยีที่มีประสิทธิภาพไม่เพียงพอในการใช้งาน

ปัญหาของการนำเทคโนโลยีสารสนเทศมาใช้ คือ ต้องมีการฝึกอบรมแก่พนักงานเกี่ยวกับการใช้คอมพิวเตอร์และอินเทอร์เน็ต การไม่ยอมรับที่จะเรียนรู้ระบบใหม่ และความไม่เหมาะสมของระบบที่นำมาใช้งาน เป็นต้น

แนวโน้มการพัฒนาและประยุกต์ใช้ พบว่า สื่อมวลชนต้องการใช้เทคโนโลยีสารสนเทศเพื่อเพิ่มประสิทธิภาพในการทำงาน และเพื่อสร้างช่องทางการสื่อสารใหม่ให้กับผู้รับสาร ทั้งนี้ระบบโครงสร้างพื้นฐานสารสนเทศแห่งชาติเป็นเรื่องที่สำคัญอย่างยิ่งต่อการพัฒนาและประยุกต์ใช้เทคโนโลยีสารสนเทศในอนาคต

Abstract

The research “Present and Future Trend of Information Technology Development and Application for Mass Communication in Thailand” aims to study current uses and future trends of information technology development and application for mass communication in Thailand. The methodology is qualitative research where interview technique and documentary research are used.

The findings were as follows: information technology was used in office work, production, distribution and Internet was used as a new communication channel. Information technology benefits are convenience, greater efficiency, and time and/or money saving. Receivers also have many channels to receive data and information. Especially, Internet channel since it has no time and place limit. However, the above benefits will not be achieved if users (staff) do not have enough knowledge and skills to utilize information technology or if receivers do not have information technology equipment with sufficient performance.

The problems after the information technology implementation were the need for staff training on how to use computers and the Internet, staff’s unwillingness to learn and inappropriate system etc.

In the future, mass communication will use information technology to increase the efficiency in communication works and to create new communication channels for receivers. In addition, national information infrastructure is very important for the success of information technology development and application for mass communication in the future.

สารบัญ

	หน้า
กิตติกรรมประกาศ.....	ก
บทคัดย่อภาษาไทย.....	ข
บทคัดย่อภาษาอังกฤษ.....	ค
สารบัญ.....	ง
บทที่ 1 บทนำ.....	1
ความสำคัญและที่มาของปัญหา.....	1
วัตถุประสงค์ของการวิจัย.....	2
ขอบเขตของการวิจัย.....	2
ข้อตกลงเบื้องต้น.....	2
คำจำกัดความหรือนิยามศัพท์ที่ใช้ในการวิจัย.....	3
ประโยชน์ที่ได้รับจากการวิจัย.....	3
บทที่ 2 วรรณกรรมที่เกี่ยวข้อง.....	4
งานวิจัย.....	4
เอกสารที่เกี่ยวข้อง.....	11
บทที่ 3 วิธีการดำเนินการวิจัย.....	14
แบบการวิจัย.....	14
ประชากรและกลุ่มตัวอย่าง วิธีการและเครื่องมือที่ใช้ในการเก็บข้อมูล.....	15
บทที่ 4 ผลการวิเคราะห์ข้อมูล.....	17
สภาพการใช้เทคโนโลยีสารสนเทศในงานสื่อสารมวลชนในปัจจุบัน.....	17
แนวโน้มการพัฒนาและประยุกต์ใช้เทคโนโลยีสารสนเทศในงานสื่อสารมวลชน.....	25
บทที่ 5 สรุปผลการวิจัย.....	28
สภาพการใช้เทคโนโลยีสารสนเทศในงานสื่อสารมวลชนในปัจจุบัน.....	28
แนวโน้มการพัฒนาและประยุกต์ใช้เทคโนโลยีสารสนเทศในงานสื่อสารมวลชน.....	29
ข้อจำกัดในการทำวิจัย.....	29
ข้อเสนอแนะในการทำวิจัยครั้งต่อไป.....	30
บรรณานุกรม.....	31
ภาคผนวก.....	34
ประวัติผู้เขียน.....	37

บทที่ 1

บทนำ

ความสำคัญและที่มาของปัญหา

สภาพของสังคมในปัจจุบันเป็นสังคมที่ก้าวเข้าสู่คลื่นลูกที่สามตามที่ Toffler (1980) ได้กล่าวถึง พัฒนาการของสังคม โดยแบ่งคลื่นของพัฒนาการนี้เป็น 3 คลื่น คือ คลื่นลูกแรก เป็นคลื่นแห่งสังคมด้านเกษตรกรรม คนในสังคมเปลี่ยนจากการล่าสัตว์และเร่ร่อนมาเป็นการทำการเกษตร คลื่นลูกที่สองเป็นคลื่นแห่งการพัฒนาด้านอุตสาหกรรม ผู้คนเริ่มเข้ามาทำงานในโรงงานแทนที่การทำงานเกษตรในท้องถิ่นของตน และคลื่นลูกที่สามเป็นคลื่นแห่งสังคมข่าวสาร เป็นสังคมที่ต้องอาศัยสารสนเทศในการพัฒนาความคิด สังคม และประเทศชาติ จึงให้ความสำคัญอย่างมากกับสารสนเทศ และในปัจจุบันกำลังเกิดคลื่นลูกใหม่ เป็นคลื่นของสังคมแห่งความรู้ (Knowledge Society) ดังที่ วิชา อุตมฉินท์ (2544) ได้เขียนไว้ในหนังสือ โลกของสื่อ เรื่อง “สังคมเศรษฐกิจความรู้กับทิศทางการพัฒนาของไทย” ว่าระบบเศรษฐกิจสังคมความรู้ (Knowledge-based Economy Society) เป็นแนวโน้มใหม่ของโลกที่คนส่วนใหญ่ยังไม่รู้และไม่มีความเข้าใจมาก่อน ส่งผลให้มีผู้เข้าร่วมในการสัมมนาที่จัดโดยกระทรวงการต่างประเทศร่วมกับสำนักงานกองทุนสนับสนุนการวิจัย (สกว.) เรื่อง “ทิศทางการพัฒนาของไทย : เส้นทางสู่ระบบเศรษฐกิจสังคมความรู้” เป็นจำนวนมาก ซึ่งจุดเริ่มต้นและที่มาของสังคมความรู้เกิดจากสังคมสารสนเทศนั่นเอง และกำลังเป็นเรื่องที่ได้รับความสนใจอย่างยิ่งในปัจจุบัน

สื่อสารมวลชนได้เข้ามามีความสำคัญในทุกๆ สังคม ไม่ว่าจะเป็นประเทศที่กำลังพัฒนาหรือพัฒนาแล้วก็ตาม ต่างจำเป็นต้องใช้สื่อสารมวลชนในการเผยแพร่ข้อมูลและสารสนเทศทั้งหลาย เมื่อสื่อสารมวลชนมีความสำคัญอย่างมากในสังคมจึงส่งผลให้สื่อสารมวลชนมีบทบาทต่อพฤติกรรมของสังคมและมีส่วนช่วยพัฒนาสังคมให้เจริญยิ่งขึ้น เนื่องจากสื่อสารมวลชนทำหน้าที่ในการถ่ายทอดข้อมูลข่าวสารที่มีคุณค่า มีความหมาย และมีความสำคัญต่อชาติ สังคม และองค์กรต่างๆ ทำให้มีการพัฒนาไปในทางที่ดีและเป็นประโยชน์ที่สุด

จากสภาพต่างๆ ดังที่ได้กล่าวมาแล้วข้างต้นจะเห็นว่า โลกในปัจจุบันเป็นโลกแห่งข้อมูลข่าวสาร ดังนั้นจึงมีการจัดการหรือดำเนินการต่างๆ เพื่อให้ได้มาซึ่งสารสนเทศต่างๆ สาเหตุนี้ทำให้เกิดการเปลี่ยนแปลงอย่างมากในการนำเทคโนโลยีสารสนเทศมาใช้ เพื่อพัฒนาให้ผู้รับสารได้รับสารสนเทศที่สะดวกและรวดเร็วที่สุดไม่ว่าจะเป็นการสร้างฐานข้อมูล การผลิตสื่อต่างๆ ในรูปของอิเล็กทรอนิกส์ และการทำให้โลกไร้พรมแดนโดยการใช้เครือข่ายอินเทอร์เน็ต เป็นต้น และนับตั้งแต่มีการนำเทคโนโลยีด้านการสื่อสารมาใช้ในสังคม เช่น การใช้ดาวเทียม ระบบอินเทอร์เน็ต ฯลฯ

เพื่อเพิ่มช่องทางด้านการสื่อสารใหม่ๆ ตลอดทั้งแก้ปัญหาในเรื่องของระยะทาง เวลา และค่าใช้จ่าย ทำให้ได้รับความนิยมอย่างมาก

จากสภาพการเปลี่ยนแปลงต่างๆ ที่เกิดขึ้น ส่งผลให้วงการด้านสื่อสารมวลชนต้องเปลี่ยนแปลงตนเองโดยการนำเทคโนโลยีสารสนเทศเข้ามาใช้งานด้านสื่อสารมวลชน ทั้งในการด้านผลิต การแพร่ภาพออกอากาศ และการสร้างเครือข่ายโทรทัศน์โดยแพร่ภาพทางอินเทอร์เน็ต หรือการสร้างเว็บไซต์ เพื่อเผยแพร่ผลงานผ่าน World Wild Web การผลิตสื่ออิเล็กทรอนิกส์ เช่น หนังสือพิมพ์ออนไลน์ เป็นต้น

ดังนั้นเพื่อศึกษาถึงเรื่องราวของทั้งสองสาขา คือเทคโนโลยีสารสนเทศและการสื่อสารมวลชน จึงมีความจำเป็นที่จะต้องศึกษาถึงสภาพการใช้ และแนวโน้มการพัฒนาและประยุกต์ใช้เทคโนโลยีสารสนเทศในงานด้านสื่อสารมวลชน เพื่อเป็นแนวทางเบื้องต้นในการศึกษาค้นคว้าและวิจัยเฉพาะด้าน อันจะก่อให้เกิดประโยชน์ต่อสังคมยิ่งขึ้น

วัตถุประสงค์ของการวิจัย

1. เพื่อศึกษาสภาพการใช้เทคโนโลยีสารสนเทศในงานสื่อสารมวลชนในปัจจุบัน
2. เพื่อศึกษาแนวโน้มของการพัฒนาและประยุกต์ใช้เทคโนโลยีสารสนเทศในงานสื่อสารมวลชน

ขอบเขตของการวิจัย

การวิจัยครั้งนี้เป็นการศึกษาสภาพปัจจุบัน และแนวโน้มของการพัฒนาและประยุกต์ใช้เทคโนโลยีสารสนเทศในงานสื่อสารมวลชน โดยเน้นทางด้านโทรทัศน์เป็นหลัก ไม่รวมถึงการใช้เทคโนโลยีอื่นๆ

ข้อตกลงเบื้องต้น

การวิจัยครั้งนี้ เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัยคือ แบบสัมภาษณ์ ผู้บริหารสถานีวิทยุโทรทัศน์ หรือผู้ที่เกี่ยวข้องกับการใช้เทคโนโลยีสารสนเทศในงานสื่อสารมวลชน และข้อมูลทุติยภูมิ อันได้แก่ บทความ งานวิจัย วิทยานิพนธ์ หนังสือ เว็บไซต์ และเอกสารต่างๆ ที่เกี่ยวข้องที่เก็บรวบรวมจากหน่วยงานของรัฐบาลและภาคเอกชนที่เกี่ยวข้องกับงานด้านสื่อสารมวลชน ดังนั้นการวิจัยจะสมบูรณ์อย่างน้อยเพียงใดขึ้นอยู่กับทำให้ข้อมูลจากการสัมภาษณ์ และข้อมูลต่างๆ ที่ได้รวบรวมมา

คำจำกัดความหรือนิยามศัพท์ที่ใช้ในการวิจัย

เทคโนโลยีสารสนเทศ (Information Technology หรือ IT) หมายถึง เทคโนโลยีคอมพิวเตอร์ และเทคโนโลยีสื่อสารโทรคมนาคม โดยเทคโนโลยีคอมพิวเตอร์ช่วยในการจัดเก็บบันทึกและประมวลผลข้อมูลและความรู้จำนวนมาก ส่วนเทคโนโลยีสื่อสารโทรคมนาคมทำให้สามารถส่งข้อมูลและความรู้ไปยังผู้ใช้ที่อยู่ห่างไกลได้อย่างรวดเร็วและประหยัด

สื่อสารมวลชน หมายถึง สื่อ 5 ประเภท ได้แก่ วิทยุ โทรทัศน์ ภาพยนตร์ หนังสือพิมพ์ และ นิตยสาร

การพัฒนา หมายถึง การนำเทคโนโลยีสารสนเทศมาใช้เพื่อให้เกิดความเจริญก้าวหน้าในงานด้านสื่อสารมวลชน

การประยุกต์ใช้ หมายถึง การนำเทคโนโลยีสารสนเทศมาปรับใช้ให้เป็นประโยชน์ต่องานด้านสื่อสารมวลชน

ประโยชน์ที่ได้รับจากการวิจัย

การวิจัยครั้งนี้คาดว่าจะได้ประโยชน์ดังนี้

1. ทำให้ทราบสภาพปัจจุบันของการใช้เทคโนโลยีสารสนเทศในงานสื่อสารมวลชน
2. ทำให้ทราบแนวโน้มของการพัฒนาและประยุกต์ใช้เทคโนโลยีสารสนเทศในงานสื่อสารมวลชน
3. เป็นประโยชน์ต่อการศึกษาด้านพัฒนาการของการนำเทคโนโลยีสารสนเทศมาใช้ในงานสื่อสารมวลชน
4. เป็นแนวทางในการนำไปสู่การวิจัยที่เป็นประโยชน์ทั้งในการพัฒนาองค์ความรู้และการปฏิบัติในสาขาวิชาทั้งสอง

บทที่ 2

วรรณกรรมที่เกี่ยวข้อง

จากการศึกษาวรรณกรรมที่เกี่ยวข้องกับการนำเทคโนโลยีสารสนเทศมาใช้ในการสื่อสารมวลชน นั้น พบว่า มีการศึกษาถึงการนำเทคโนโลยีคอมพิวเตอร์ และเทคโนโลยีสื่อสารโทรคมนาคม โดยมีเป้าหมายร่วมกัน คือ เพื่อพัฒนาให้การทำงานมีประสิทธิภาพยิ่งขึ้น รวมทั้งเพื่อประโยชน์อันเกิดต่อผู้รับสาร

งานวิจัย

วลัยพร หลายสรรพศิริ (2537) ได้ทำการวิจัยเรื่อง “การบริการโทรคมนาคมผ่านดาวเทียมของการสื่อสารแห่งประเทศไทย ที่ให้กับสื่อมวลชนในส่วนที่ช่วยไหลเวียนของข่าวสารในปี 2532-2534” โดยมีวัตถุประสงค์เพื่อศึกษาวัตถุประสงค์ ลักษณะ และรูปแบบของการบริการโทรคมนาคมผ่านดาวเทียมของการสื่อสารแห่งประเทศไทย รวมทั้งการวิเคราะห์กระบวนการจัดให้บริการ และปัจจัยที่มีผลกระทบต่อการให้บริการ โดยใช้การวิเคราะห์เอกสารที่เกี่ยวข้อง และการสัมภาษณ์กลุ่มผู้ให้บริการ คือ พนักงานของการสื่อสารแห่งประเทศไทย และกลุ่มผู้ใช้บริการ คือ สื่อมวลชน ผลการวิจัยพบว่า การให้บริการนั้นมีอยู่ 2 รูปแบบ คือ การบริการเชื่อมโดยการสื่อสารแบบทางเดียว เช่น โทรเลข โทรสาร และการถ่ายทอดโทรทัศน์ผ่านดาวเทียม และการสื่อสารแบบสองทาง เช่น โทรศัพท์ติดต่อระหว่างประเทศ และพบว่าสื่อมวลชนมีวัตถุประสงค์ในการใช้บริการดาวเทียมเพื่อเป็นช่องทางไหลของข่าวสารทุกรูปแบบ ไม่ว่าจะเป็นข้อมูลภาพ และเสียง และเพื่อเพิ่มประสิทธิภาพของการส่งและรับข่าวสารให้รวดเร็วเที่ยงตรงและทันเวลา นอกจากนั้นยังใช้เพื่ออำนวยความสะดวกในเรื่องข่าวสารและการติดต่อทั่วไป เมื่อจำแนกสื่อมวลชนที่ใช้บริการนี้พบว่ามีอยู่ 3 กลุ่ม คือ หนังสือพิมพ์ วิทยุและโทรทัศน์ โดยโทรทัศน์ใช้บริการมากที่สุด โดยนำมาใช้ทั้งในการเป็นฝ่ายรับ และฝ่ายส่งข่าวสารทั้งแบบประจำและชั่วคราว เช่น การรับข่าวเป็นประจำจากสำนักข่าวต่างประเทศ รับสัญญาณถ่ายทอดกีฬาระดับโลกครั้งสำคัญๆ ส่วนหนังสือพิมพ์ใช้ในระดัปลานกลาง โดยเลือกใช้ เช่น การเช่าวงจรโทรเลขทั้งในและต่างประเทศเพื่อการรับส่งข่าว สำหรับวิทยุมีการใช้บริการน้อยที่สุด และมีการใช้แบบชั่วคราวเป็นส่วนใหญ่

คนัย หวังบุญชัย (2538) ได้ทำการศึกษาเรื่อง “ปัจจัยที่มีผลต่อการตัดสินใจและสร้างคความพึงพอใจในการใช้เทคโนโลยีสารสนเทศของหนังสือพิมพ์รายวัน” โดยมีวัตถุประสงค์เพื่อ สํารวจสภาพและพฤติกรรมการใช้เทคโนโลยีสารสนเทศของบุคลากรในวงการหนังสือพิมพ์ เพื่อวิเคราะห์ปัจจัยที่เกี่ยวข้องกับการตัดสินใจนำเทคโนโลยีสารสนเทศมาใช้ของบุคลากรระดับผู้บริหาร และเพื่อศึกษาปัจจัยที่ทำให้บุคลากรระดับปฏิบัติการในองค์กรพึงพอใจต่อการนำเทคโนโลยีสารสนเทศมาใช้

ผลการวิจัยพบว่า งานหนังสือพิมพ์นำเทคโนโลยีสารสนเทศมาใช้เนื่องจากสภาวะการแข่งขันในภาคอุตสาหกรรมในปัจจุบันขยายตัวอย่างมาก เช่น อุตสาหกรรมข่าวสาร ดังนั้นการนำเทคโนโลยีใหม่ๆ มาใช้ในการพัฒนางานจึงเป็นความจำเป็นขององค์กร ส่วนในเรื่องพฤติกรรมกรการใช้ พบว่าบุคลากรทั้ง 2 ระดับ มีการนำเทคโนโลยีสารสนเทศมาใช้เพียงไม่กี่ประเภท เช่น เครื่องคอมพิวเตอร์ โทรศัพท์ในสำนักงาน วิทยุติดตามตัว และเครื่องโทรสาร โดยส่วนใหญ่นำมาใช้พิมพ์เอกสารและค้นฉบับข่าว เพื่อแทนเครื่องพิมพ์ดีด รองลงมาใช้เพื่อการสื่อสารระหว่างบุคคลและเรียกใช้ฐานข้อมูลเพื่อการส่งข่าวและการเตรียมการพิมพ์ ส่วนในด้านความพึงพอใจต่อการทำงานในองค์กรที่ใช้เทคโนโลยีสารสนเทศของบุคลากรระดับปฏิบัติการ พบว่า พนักงานของทุกองค์กรมีความพึงพอใจใกล้เคียงกัน โดยรู้สึกภาคภูมิใจกับงานที่ทำอยู่ในปัจจุบันและพอใจที่เทคโนโลยีสารสนเทศที่นำมาใช้สามารถช่วยให้ทำงานได้ดีขึ้น รวมทั้งบุคลากรสามารถปรับตัวให้เข้ากับสภาพการทำงานกับเทคโนโลยีสารสนเทศได้ดี

รัฐสภา แคนแกว (2541) ได้ทำวิจัยเกี่ยวกับ “การใช้เทคโนโลยีคอมพิวเตอร์ในกิจการสถานีโทรทัศน์” มีวัตถุประสงค์เพื่อศึกษาสถานภาพและแนวโน้มการใช้เทคโนโลยีคอมพิวเตอร์ในกิจการสถานีโทรทัศน์ รวมทั้งศึกษาความคิดเห็นของผู้บริหาร ผู้ปฏิบัติการและผู้มีส่วนเกี่ยวข้องเกี่ยวกับประโยชน์และอุปสรรคในการใช้เทคโนโลยีคอมพิวเตอร์ในกิจการสถานีโทรทัศน์ โดยทำการศึกษาผู้บริหาร เจ้าหน้าที่ที่รับผิดชอบ และผู้มีส่วนเกี่ยวข้องกับการใช้เทคโนโลยีคอมพิวเตอร์ของสถานีโทรทัศน์ทุกแห่งที่ดำเนินการออกอากาศอยู่ โดยเก็บข้อมูลด้วยการสัมภาษณ์เชิงลึก ประกอบกับการศึกษาจากข้อมูลเอกสาร และเว็บไซต์ของสถานีโทรทัศน์แห่งต่างๆ ผลการวิจัยพบว่า ในด้านสถานภาพการใช้งานเทคโนโลยีคอมพิวเตอร์ในปัจจุบัน สถานีโทรทัศน์ทุกแห่งได้นำเทคโนโลยีคอมพิวเตอร์มาใช้ในประเภทและระบบของงานที่ต่างกันหลายลักษณะ ได้แก่ งานสร้างภาพกราฟิกและตัวอักษร งานสร้างภาพพิเศษบนฉากหลัง ระบบกล้องและเทปบันทึกภาพ ระบบตัดต่อข่าวและรายการ ระบบควบคุมการออกอากาศ ระบบคอมพิวเตอร์ควบคุมแสง ระบบคอมพิวเตอร์ควบคุมการบันทึกเสียง ระบบคอมพิวเตอร์เครือข่ายที่ใช้ในการบริหารจัดการในหน่วยงาน งานสร้างเว็บไซต์ของสถานี และงานประเภทอื่นๆ ในสำนักงาน ในด้านประโยชน์ของเทคโนโลยีคอมพิวเตอร์สำหรับกิจการสถานีโทรทัศน์ ได้แก่ ช่วยลดค่าใช้จ่ายในการผลิตรายการ ช่วยลดเวลาในการผลิตรายการ ช่วยเพิ่มสีสันและสร้างเทคนิคพิเศษให้กับภาพ ช่วยลดทรัพยากรในการผลิตรายการ และช่วยลดการทำงานที่ซ้ำซ้อน ในขณะที่ปัญหาและอุปสรรคที่เกิดขึ้นเกี่ยวกับการนำเอาเทคโนโลยีคอมพิวเตอร์มาใช้งานในกิจการสถานีโทรทัศน์มี 3 ด้าน ได้แก่ ปัญหาด้านฮาร์ดแวร์ ปัญหาด้านซอฟต์แวร์ และปัญหาด้านบุคลากร ความคิดเห็นเกี่ยวกับการใช้เทคโนโลยีคอมพิวเตอร์ในกิจการสถานีโทรทัศน์ในอนาคต พบว่า เทคโนโลยีคอมพิวเตอร์จะเข้ามามีบทบาท

เพิ่มขึ้นในการทำงานทุกด้าน ทั้งในด้านการผลิตรายการ กระบวนการทำงานด้านงานข่าว และงานควบคุมการออกอากาศ

นอกจากนี้ ได้มีการศึกษาวิจัยเกี่ยวกับการใช้อินเทอร์เน็ตในงานสื่อสารมวลชนอยู่หลายเรื่อง อันเนื่องมาจากปัจจุบันอินเทอร์เน็ตจัดเป็นช่องทางอย่างหนึ่งของการสื่อสาร และได้รับความนิยมอย่างมากทั้งผู้ให้บริการข้อมูลข่าวสาร และผู้รับข่าวสาร

ศุจิตา ควงมณี (2539) ได้ทำการวิจัยเรื่อง “การเผยแพร่ข้อมูลข่าวสารผ่าน World Wild Web ของสื่อมวลชนไทย” โดยมีวัตถุประสงค์เพื่อเปรียบเทียบการใช้ World Wild Web เป็นช่องทางในการเผยแพร่ข้อมูลของสื่อมวลชนประเภทต่างๆ คือ หนังสือพิมพ์ นิตยสาร วิทยุ และโทรทัศน์ เพื่อวิเคราะห์รูปแบบการนำเสนอข่าวสารผ่าน World Wild Web และเพื่อศึกษาทิศทางและแนวโน้มของการเผยแพร่ข่าวสารบน World Wild Web ของสื่อมวลชนไทย ผลการวิจัยพบว่า สื่อมวลชนใช้ World Wild Web เหมือนกันในแง่ของวัตถุประสงค์การใช้ โดยเป้าหมายของการใช้มีอยู่ 3 ประการ คือ เพื่อเสริมสร้างภาพลักษณ์ขององค์กร เพื่อเพิ่มโอกาสในการกระจายข่าวสาร และเพื่อการใช้สื่อเสริมช่องทางการตลาด สำหรับทิศทางและแนวโน้มของการเผยแพร่ข้อมูลข่าวสารบน World Wild Web พบว่ามีลักษณะเป็นการสื่อสารปฏิสัมพันธ์ ง่ายต่อการสืบค้น และเชื่อมโยงไปยังข้อมูลที่เกี่ยวข้องได้ ใช้เทคโนโลยีอินเทอร์เน็ตและมัลติมีเดียมากขึ้น มีการใช้กราฟิกที่สวยงาม คำนึงถึงความสะดวกและความรวดเร็ว มีลักษณะที่เป็นสากล มีแนวโน้มสร้างเอกลักษณ์บน World Wild Web เพื่อความแตกต่างจากสื่อเดิมๆ สร้างความเป็นคลังของข้อมูลข่าวสาร จัดการบริการข้อมูลข่าวสารตามคำขอ และเป็นเครื่องมือทางการตลาดมากขึ้น

กิตติพงษ์ ไทยเจริญ (2541) ได้ทำวิจัยเชิงคุณภาพเรื่อง “การกำหนดนโยบายขององค์กรและลักษณะการรายงานข่าวผ่านอินเทอร์เน็ต (WWW) ของสื่อมวลชนไทย” โดยมีวัตถุประสงค์ที่จะศึกษาว่า องค์กรสื่อมวลชนแต่ละแห่งมีแนวคิดต่อการกำหนดนโยบายรายงานข่าวผ่านอินเทอร์เน็ตอย่างไร และวิเคราะห์ลักษณะการรายงานข่าวผ่านอินเทอร์เน็ตของสื่อมวลชนไทย รวมทั้งศึกษาถึงสถานภาพและแนวโน้มการรายงานข่าวผ่านอินเทอร์เน็ตของสื่อมวลชนไทยในอนาคต โดยใช้วิธีการรวบรวมข้อมูลจากการสัมภาษณ์แบบเจาะลึก รวมถึงการวิเคราะห์เนื้อหาและรูปแบบจากเว็บไซต์ขององค์กรสื่อมวลชนไทย ผลการวิจัยพบว่า ในปัจจุบันนี้องค์กรสื่อมวลชนไทย ได้กำหนดนโยบายที่ให้ความสำคัญกับการรายงานข่าวสารข้อมูลผ่านอินเทอร์เน็ตเพิ่มมากขึ้น และไม่ได้จัดทำอินเทอร์เน็ตเพื่อประชาสัมพันธ์ภาพลักษณ์ด้านความทันสมัยขององค์กรเพียงอย่างเดียวเช่นที่ผ่านมา โดยองค์กรสื่อมวลชนไทยทุกแห่งมีการศึกษา และพัฒนาให้อินเทอร์เน็ตเป็นสื่ออีกช่องทางหนึ่งในการเผยแพร่ข่าวและข้อมูล รวมทั้งเริ่มทดลองแนวทางการสร้างรายได้จากการจัดทำอินเทอร์เน็ต โดยเฉพาะ

การขยายพื้นที่โฆษณา ลักษณะการรายงานข่าวและข้อมูลผ่านอินเทอร์เน็ตในขณะนี้ส่วนใหญ่จะเป็นการนำเนื้อหาจากสื่อหลักมาขึ้นสู่อินเทอร์เน็ต โดยไม่ได้มีการปรับเปลี่ยนข้อมูลให้สอดคล้องกับคุณลักษณะการนำเสนอของอินเทอร์เน็ต แต่ในอนาคตลักษณะและรูปแบบการรายงานข่าวและข้อมูลผ่านอินเทอร์เน็ตจะได้รับการพัฒนาให้มีลักษณะเฉพาะที่สอดคล้องกับสื่ออินเทอร์เน็ต และมีความสะดวกต่อผู้ใช่มากขึ้น เช่น การรายงานข่าวผ่านอินเทอร์เน็ตจะมีลักษณะเป็น Real Time มากขึ้น คือมีการรายงานข่าวทันทีที่เกิดเหตุการณ์ขึ้น สำหรับทิศทางในอนาคตองค์กรสื่อมวลชนไทยมีแนวโน้มที่จะพัฒนาให้อินเทอร์เน็ตเป็นสื่อหลักในการเผยแพร่ข่าวสารข้อมูลมากขึ้น โดยจะเป็นรูปแบบที่สำคัญของอุตสาหกรรมการรายงานข่าวและข้อมูล แต่การเปลี่ยนแปลงดังกล่าวจะไม่ส่งผลกระทบต่อวงการสื่อมวลชนไทยอย่างรวดเร็วนัก อย่างน้อยในระยะ 2-3 ปีข้างหน้า เนื่องจากความสำเร็จของการรายงานข่าว และข้อมูลผ่านอินเทอร์เน็ตจะต้องขึ้นอยู่กับความแพร่หลายของการใช้อินเทอร์เน็ต รูปแบบของการทำธุรกิจในการรายงานข่าวและข้อมูลผ่านอินเทอร์เน็ต รวมทั้งความมีชื่อเสียงของสื่อหลัก

ชรีรัตน์ ประจักษ์ธรรม (2541) ได้ทำการวิจัยเรื่อง “ความต้องการข้อมูลข่าวสารในเว็บไซต์โรงพยาบาลของนิสิตนักศึกษาในเขตกรุงเทพมหานคร” โดยมีวัตถุประสงค์เพื่อศึกษาความต้องการข้อมูลข่าวสารในเว็บไซต์โรงพยาบาล ตลกดจนทัศนคติและแนวโน้มพฤติกรรมของนิสิตนักศึกษาในเขตกรุงเทพมหานครที่มีต่อเว็บไซต์โรงพยาบาล การวิจัยครั้งนี้เป็นการวิจัยเชิงสำรวจ โดยสุ่มตัวอย่างจากนิสิตนักศึกษาระดับปริญญาตรีและโทที่ใช้บริการระบบ World Wide Web ซึ่งนักศึกษาอยู่ในสถาบันการศึกษาของรัฐและเอกชนที่ตั้งอยู่ในเขตกรุงเทพมหานครจำนวน 400 คน เก็บข้อมูลโดยใช้แบบสอบถาม ผลการวิจัยพบว่า นิสิตนักศึกษามีความต้องการข้อมูลข่าวสารด้านการส่งเสริมการจำหน่ายมากที่สุด รองลงมาได้แก่ข้อมูลข่าวสารด้านการโฆษณา ข้อมูลข่าวสารด้านการประชาสัมพันธ์ และข้อมูลข่าวสารด้านการขายตรง ตามลำดับ โดยข้อมูลข่าวสารที่มีระดับความต้องการเฉลี่ยสูงสุด 5 อันดับแรก ได้แก่ การมีตัวอย่างภาพยนตร์ให้ชม ตารางเวลาฉายภาพยนตร์ของแต่ละโรงแบบวันต่อวัน เนื้อเรื่องย่อของภาพยนตร์ที่เข้าฉาย การมีภาพนิ่ง (screenshot) จากภาพยนตร์ให้ชม และตารางเวลาฉายภาพยนตร์ของแต่ละโรงล่วงหน้า 1 สัปดาห์ นอกจากนี้ นิสิตนักศึกษายังต้องการข้อมูลเกี่ยวกับเพลงประกอบภาพยนตร์ (soundtrack) และประวัติของดารานักแสดงที่น่าสนใจด้วย นิสิตนักศึกษาส่วนใหญ่มีทัศนคติที่ดีต่อเว็บไซต์โรงพยาบาล และทัศนคติต่อเว็บไซต์โรงพยาบาลของนักศึกษาที่คาดว่าจะเข้าชมเว็บไซต์โรงพยาบาลกับนักศึกษา ที่คาดว่าจะไม่เข้าชมเว็บไซต์โรงพยาบาล ส่วนมากมีความแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 นักศึกษาส่วนใหญ่มีความคิดเห็นว่า การจัดตั้งเว็บไซต์โรงพยาบาลของโรงพยาบาลในประเทศไทยเป็นสิ่งจำเป็น โดยให้เหตุผลว่าเว็บไซต์โรงพยาบาลจะช่วยอำนวยความสะดวกในการค้นหา

ข้อมูล ประกอบกับอินเทอร์เน็ตจะมีผู้ใช้บริการแพร่หลายมากขึ้น และนักศึกษาส่วนใหญ่ มีความคิดเห็นว่าการเปิดให้บริการของตัวภาพยนตร์ทางเว็บไซต์เป็นสิ่งจำเป็น โดยให้เหตุผลว่าช่วยเพิ่มความสะดวกแก่ผู้ใช้บริการและช่วยเพิ่มยอดการจำหน่ายตัวภาพยนตร์ได้ ในด้านแนวโน้ม พฤติกรรมของนิสิตนักศึกษาต่อเว็บไซต์โรงภาพยนตร์นั้น นักศึกษาส่วนมากมีแนวโน้มจะเข้าชมเว็บไซต์โรงภาพยนตร์ โดยมีวัตถุประสงค์เพื่อหาข้อมูลเกี่ยวกับภาพยนตร์ที่เข้าฉาย เพื่อหาข้อมูลเกี่ยวกับโรงภาพยนตร์และโปรแกรมการฉาย เพื่อความบันเทิงและพักผ่อนหย่อนใจ และดาวน์โหลดของแจกเกี่ยวกับภาพยนตร์ และนักศึกษาส่วนมากมีแนวโน้มจะใช้บริการของตัวภาพยนตร์ทางอินเทอร์เน็ต โดยให้เหตุผลในการใช้บริการว่าเป็นบริการที่ให้ความสะดวก และนักศึกษาเหล่านั้นก็ใช้บริการอินเทอร์เน็ตเป็นประจำอยู่แล้ว ส่วนแนวโน้มพฤติกรรมการใช้บริการซื้อตัวภาพยนตร์ทางเว็บไซต์โดยชำระเงินด้วยบัตรเครดิตนั้น นักศึกษาส่วนมากมีแนวโน้มจะไม่ใช้บริการเพราะไม่มีบัตรเครดิต อีกทั้งบริการนี้ยังมีความเสี่ยงสูงในด้านการรักษาความปลอดภัยและมีขั้นตอนที่ยุ่งยาก

ชาญวิทย์ เจริญกิจชัยชนะ (2541) ได้ทำการวิจัยเชิงคุณภาพเรื่อง “บทบาทของโฮมเพจ "InterCast.loxinfo" ในฐานะช่องทางใหม่ของการสื่อสารมวลชน” โดยมีวัตถุประสงค์ในการวิจัยเพื่อศึกษาบทบาท และแนวโน้มของสื่ออินเทอร์เน็ตในการเข้ามามีส่วนร่วมในการนำเสนอสารสนเทศ โดยศึกษาจากโฮมเพจ www.intercast.loxinfo.co.th ทำการศึกษากลุ่มตัวอย่าง 2 กลุ่ม ได้แก่ กลุ่มผู้ผลิตเนื้อหา (Content Provider) จำนวน 7 บริษัทและกลุ่มผู้ให้บริการอินเทอร์เน็ต (Internet Service Provider หรือ ISP) จำนวน 1 บริษัท นอกจากนี้ผู้วิจัยยังมีข้อมูลประกอบการวิจัย ซึ่งได้มาจากการสัมภาษณ์ผู้ผลิตเนื้อหาจำนวน 14 คน และจากการสัมภาษณ์ผู้ให้บริการทางอินเทอร์เน็ต ได้แก่ ลีอกชเลย์ อินโฟเมชั่น เซอร์วิส จำกัด จำนวน 2 คน ผลการวิจัยสรุปได้ดังนี้ 1. เทคโนโลยีมีผลต่อการนำเสนอเนื้อหาและแนวโน้มในการให้บริการ ซึ่งเป็นปัจจัยสำคัญ 2. กลุ่มผู้ผลิตเนื้อหาเป็นผู้เสนอสารสนเทศผ่านอินเทอร์เน็ตคือ บริษัทผู้ให้บริการอินเทอร์เน็ต (ISP) เป็นผู้ดำเนินการให้ทั้งหมด 3. รายได้ที่ได้รับมีผลต่อการดำเนินงานของผู้ผลิตเนื้อหามาก 4. บทบาทของโฮมเพจพบว่ามีในต่างประเทศมีอัตราในการเข้าใช้สูงและมีการยอมรับอย่างมากจากผู้ใช้ 5. อุปสรรค ปัญหา และข้อเสนอแนะ เทคโนโลยีสารสนเทศทั่วโลกพื้นฐานของต่างประเทศมีประสิทธิภาพสูงกว่าประเทศไทย การส่งสารสนเทศเป็นไปอย่างแพร่หลาย แม้มีการ Delay อยู่บ้าง และช่วงเวลาของแต่ละวันที่ต่างกัน ในแต่ละส่วนของโลกมีผลต่อการเปิดรับเนื้อหาของผู้ใช้ในด้านของการออกอากาศรายการสด

อัญชติ ธรรมวิจารณ์ (2541) ได้ทำการวิจัยเรื่อง “อนาคตของการใช้อินเทอร์เน็ตทางเว็ลด์ไวด์เว็บ เพื่อการโฆษณาในประเทศไทย” โดยมีวัตถุประสงค์เพื่อศึกษาอนาคตของการใช้สื่ออินเทอร์เน็ตทางเว็ลด์ไวด์เว็บเพื่อการโฆษณาในประเทศไทย ทำการศึกษาโดยใช้เทคนิคการวิจัยอนาคตแบบ EDFR (Ethnographic Delphi Future Research) โดยได้ทำการสัมภาษณ์ และใช้

แบบสอบถามกับผู้เชี่ยวชาญ ผลการวิจัยพบว่าการพัฒนาสาธารณูปโภคพื้นฐานด้านการสื่อสารภายในประเทศ ทำให้การใช้งานอินเทอร์เน็ตเป็นไปอย่างแพร่หลาย และสะดวกรวดเร็วมากยิ่งขึ้น และพัฒนาการด้านเทคโนโลยีช่วยให้ประชาชนใช้งานอินเทอร์เน็ตได้ง่ายขึ้น โดยการใช้งานอินเทอร์เน็ตผ่านอุปกรณ์สื่อสารต่างๆ นอกเหนือไปจากคอมพิวเตอร์ ทั้งนี้องค์กรธุรกิจขนาดเล็กหรือขนาดกลางจะเป็นกลุ่มที่เข้ามาใช้ประโยชน์จากการโฆษณาประชาสัมพันธ์ผ่านสื่ออินเทอร์เน็ตมากที่สุดในอนาคต เนื่องจากเป็นการลดต้นทุนเพราะการโฆษณาผ่านสื่ออินเทอร์เน็ตเป็นการดำเนินงานด้านพาณิชย์และธุรกิจไปในตัว กฎหมายด้านการค้าอิเล็กทรอนิกส์ในประเทศไทยเป็นตัวแปรที่สำคัญ ในการกระตุ้นให้เกิดความต้องการด้านการโฆษณาและธุรกิจผ่านเครือข่ายเวปไซต์เวปไซต์ แต่ผู้เชี่ยวชาญคาดว่าอีกไม่เกิน 5 ปีข้างหน้าธุรกิจต่างๆ จะเข้าสู่ยุคอินเทอร์เน็ต วงการโฆษณาและบริษัทตัวแทนโฆษณาในประเทศไทยจะนำอินเทอร์เน็ตมาใช้ในการโฆษณาอย่างจริงจังก็ต่อเมื่อมั่นใจในปริมาณผู้ใช้อินเทอร์เน็ตในประเทศไทยว่ามีปริมาณมากพอ และเห็นว่าอินเทอร์เน็ตจะเป็นสื่อที่มีราคาถูกที่สุดในอนาคตเมื่อเทียบกับประสิทธิภาพของสื่อ

อุมภาพรรณ สุรนาคะพันธุ์ (2541) ได้ทำการวิจัยเรื่อง “การใช้อินเทอร์เน็ตในการแลกเปลี่ยนข้อมูลข่าวสารของผู้สื่อข่าวเกษตรชุมชน” โดยมีวัตถุประสงค์เพื่อศึกษากระบวนการถ่ายทอดข้อมูลข่าวสารระหว่างผู้สื่อข่าวเกษตรชุมชนกับหน่วยงานของรัฐ องค์กรส่วนท้องถิ่น ภาคเอกชน และเกษตรกรในชุมชน เพื่อศึกษาความคิดเห็นของผู้สื่อข่าวเกษตรชุมชนที่มีต่อระบบ รูปแบบ และเนื้อหาของข้อมูลข่าวสารที่ได้รับผ่านระบบอินเทอร์เน็ตและบทบาทของติดต่อชุมชน การเก็บรวบรวมข้อมูลทำโดยทำการสัมภาษณ์แบบเจาะลึกผู้สื่อข่าวเกษตรชุมชน และสนทนากลุ่มกับเกษตรกรในชุมชน ผลการวิจัยพบว่า กระบวนการถ่ายทอดข้อมูลข่าวสารระหว่างผู้สื่อข่าวเกษตรชุมชนกับหน่วยงานของรัฐ องค์กรท้องถิ่น ภาคเอกชน และเกษตรกรในชุมชน ประกอบไปด้วย องค์ประกอบหลัก 6 องค์ประกอบ ได้แก่ หน่วยงานของรัฐ องค์กรส่วนท้องถิ่น ผู้สื่อข่าวเกษตรชุมชน กำนัน/ผู้ใหญ่บ้าน ภาคเอกชนและเกษตรกรในชุมชน ซึ่งจะมีการติดต่อสื่อสารกันทั้งในแนวตั้งและแนวนอนผ่านทางช่องทางการสื่อสารหลักๆ 4 ช่องทาง ได้แก่ ทางเอกสาร ทางการประชุม ทางการสื่อสารระหว่างบุคคลและกลุ่มบุคคลแบบไม่เป็นทางการ อาทิเช่น กลุ่มสนทนา การพูดคุยตัวต่อตัว ฯลฯ และการสื่อสารผ่านระบบอินเทอร์เน็ต ในด้านความคิดเห็นของผู้สื่อข่าวเกษตรชุมชนที่มีต่อระบบ รูปแบบ และเนื้อหาของข้อมูลข่าวสารที่ได้รับผ่านระบบอินเทอร์เน็ตนั้นจะมีทั้งในด้านบวกและด้านลบ กล่าวคือ ความคิดเห็นต่อระบบในด้านบวก ได้แก่ การสื่อสารผ่านระบบอินเทอร์เน็ตช่วยให้สะดวก ประหยัด ทันสมัย และให้ประโยชน์ ส่วนในด้านลบได้แก่ เป็นระบบที่เสถียร ใช้งานยาก ติดต่อกำบาก และเครือข่ายของระบบยังไม่สมบูรณ์ ความคิดเห็นต่อรูปแบบในด้านบวกได้แก่ คู่ขายส่วนในด้านลบได้แก่ ไม่มีภาพประกอบ ความคิดเห็นต่อเนื้อหาในด้านบวก ได้แก่ มีความหลากหลาย

และในด้านลบ ได้แก่ เนื้อหานั่นถ้าหลัง มีการใช้ภาษาที่ไม่เหมาะสม ไม่มีสาระ และไม่ตรงใจตามความต้องการของผู้รับข้อมูลข่าวสาร

กาญจนา กาญจนทวี (2542) ได้ทำการวิจัยเชิงสำรวจเรื่อง “แรงจูงใจ พฤติกรรม และความพึงพอใจของผู้อ่านหนังสือพิมพ์ออนไลน์ไทย” มีวัตถุประสงค์เพื่อศึกษารูปแบบการใช้สื่อหนังสือพิมพ์ออนไลน์ไทย โดยวิเคราะห์จากแรงจูงใจ พฤติกรรม และความพึงพอใจของผู้อ่านหนังสือพิมพ์ออนไลน์ไทย 7 ฉบับ คือ ไทยรัฐ เดลินิวส์ ผู้จัดการ กรุงเทพธุรกิจ กรุงเทพ Post และ The Nation จากการศึกษาพบว่า กลุ่มตัวอย่างซึ่งอาศัยอยู่ในเมืองไทยใช้หนังสือพิมพ์ออนไลน์ในการเปิดรับข่าวสารเป็นอันดับที่ 4 รองจากสื่อโทรทัศน์ วิทยุ และหนังสือพิมพ์ตามลำดับ ในขณะที่กลุ่มตัวอย่างที่อาศัยอยู่ต่างประเทศจะใช้สื่อหนังสือพิมพ์ออนไลน์นี้เป็นอันดับสองรองจากโทรทัศน์ โดยแรงจูงใจที่ผลักดันให้เปิดรับคือความสะดวกเนื่องจากการใช้งานอินเทอร์เน็ตอยู่เป็นประจำ และความสะดวกที่สามารถเปิดรับเฉพาะข่าวสารที่สนใจ แต่เนื่องจากกลุ่มผู้อ่านหนังสือพิมพ์ออนไลน์ไทยมีกระจายอยู่ทั่วโลก ความแตกต่างทางประชากรศาสตร์จึงส่งผลให้กลุ่มตัวอย่างมีรูปแบบการใช้สื่อที่แตกต่างกัน กล่าวคือผู้อ่านที่อาศัยอยู่ต่างประเทศมีแรงจูงใจด้านความต้องการอ่านข่าวสารเกี่ยวกับเมืองไทยได้ทุกที่และทุกเวลา ในขณะที่กลุ่มตัวอย่างที่มีอายุระหว่าง 18-25 ปีมีแรงจูงใจด้านความต้องการให้เป็นคนทันสมัย โดยเฉลี่ยแล้วกลุ่มตัวอย่างเปิดรับหนังสือพิมพ์ออนไลน์ไทยคนละ 2-3 ฉบับ ต่อครั้ง โดยใช้เวลาอ่านประมาณ 10-20 นาที และนิยมอ่านในช่วงเวลา 8.00-16.00 น. ผู้อ่านที่ไม่ได้จ่ายค่าบริการอินเทอร์เน็ตเองมีความถี่ในการเปิดรับมากกว่า 1 ครั้งต่อวัน ซึ่งมากกว่าผู้จ่ายค่าบริการอินเทอร์เน็ตเองที่เปิดรับประมาณวันละ 1 ครั้ง เนื้อหาที่ผู้อ่านเปิดรับมากที่สุดคือข่าวและรองลงมาคือบันเทิง และข่าวที่อ่านมากที่สุดคือข่าวหน้าหนึ่ง และรองลงมาคือข่าวคอมพิวเตอร์-เทคโนโลยี และข่าวการติดตามลำดับ คุณลักษณะทางประชากรศาสตร์เป็นปัจจัยที่ทำให้พฤติกรรมการอ่านแตกต่างกัน เช่น ผู้อ่านในประเทศไทยเปิดรับข่าวสังคม, ข่าวเทคโนโลยี-คอมพิวเตอร์, ข่าวบันเทิง และข่าวภูมิภาคในประเทศมากกว่ากลุ่มตัวอย่างที่อาศัยอยู่ต่างประเทศ โดยรวมแล้วผู้อ่านมีความพึงพอใจในความสดใหม่ของข่าวและการใช้งานง่าย แต่ผู้อ่านร้อยละ 78.2 ต้องการให้หนังสือพิมพ์ออนไลน์มีการเปลี่ยนแปลงโดยมีรูปแบบการนำเสนอเฉพาะตัว คือ นำเสนอข่าวใหม่เสมอในหนึ่งวัน และนำเสนอข่าวด่วนก่อนหนังสือพิมพ์จะตีพิมพ์ พร้อมทั้งมีการนำเสนอถึงข้อข่าวหรือบทความที่เกี่ยวข้อง เพื่อให้ได้ข้อมูลที่ลึกและกว้างกว่าการเปิดรับสารจากสื่ออื่นๆ สุดท้ายคือการศึกษาถึงปัญหาของผู้อ่าน จากการศึกษาพบว่าปัญหาหลักคือความล่าช้าในการใส่ข้อมูลใหม่ รองลงมาคือมีข้อมูลน้อยเกินไป การไม่สามารถอ่านตัวอักษรภาษาไทย เกิดความเมื่อยล้าและปวดตา และสุดท้ายคือมีเวลาจำกัดในการอ่านข้อมูล

เอกสารที่เกี่ยวข้อง

สมเด็จพระเทพรัตนราชสุดาฯ สยามบรมราชกุมารี (WWW, 2538) ได้บรรยายปาฐกถาพิเศษในงานไอทีเฉลิมพระเกียรติ : เทคโนโลยีสารสนเทศเพื่อประชาชน เมื่อวันที่ 2 มิถุนายน 2538 ณ ศูนย์ประชุมสหประชาชาติ กรุงเทพมหานคร ซึ่งมีประเด็นที่เกี่ยวกับการดำเนินด้านไอทีที่มีความสำคัญต่อการพัฒนาประเทศ อันได้แก่ ความนิยมสื่อสาร ทำให้ประชาชนทั่วประเทศรับชมรายการโทรทัศน์ได้หลายรายการ ซึ่งเทคโนโลยีความนิยมการสื่อสารมีความจำเป็นต่อการพัฒนาภูมิภาค และถ้าหากเทคโนโลยีมีราคาถูกลงก็อาจช่วยให้เมืองต่างๆ ในชนบทมีเทคโนโลยีที่ดีขึ้นตลอดทั้งเทคโนโลยีโทรคมนาคมจะช่วยให้การสื่อสารพัฒนามากขึ้นไปอีก

สุพิชัย คงกับพันธ์ (2545) ได้ให้ความหมายเกี่ยวกับเทคโนโลยีสารสนเทศที่มีความสำคัญต่องานด้านสื่อสารมวลชน ดังนี้ เทคโนโลยีสารสนเทศเป็นเทคโนโลยีที่เกิดจากการผสานคอมพิวเตอร์กับการสื่อสารความเร็วสูงเชื่อมโยงกันเป็นพาหะของข้อมูล ก่อให้เกิดการลู่เข้าหากันของเทคโนโลยี (Technological convergence) ทำให้อุตสาหกรรมหลายประเภทถูกหลอมรวมกัน

การลู่เข้าหากันของเทคโนโลยี หรือการลู่เข้าหากันทางดิจิทัล(Digital convergence) เป็นการผสานเทคโนโลยีจากอุตสาหกรรมหลายประเภทเข้าด้วยกันผ่านหลากหลายอุปกรณ์ เพื่อการแลกเปลี่ยนสารสนเทศในรูปแบบอิเล็กทรอนิกส์ หรือ ดิจิตอลหรือรูปแบบที่คอมพิวเตอร์ใช้ โดยมีอุตสาหกรรมที่เกี่ยวข้องกัน เช่น สื่อสารมวลชน คอมพิวเตอร์ สื่อสารข้อมูล บันเทิง ฯลฯ การลู่เข้าหากันของเทคโนโลยีมีความสำคัญอย่างมาก จากพื้นฐานอิเล็กทรอนิกส์เราสามารถถ่ายทอดหรือส่งมอบสารสนเทศได้ทุกรูปแบบสื่อที่ผู้รับสารสนเทศนั้นคุ้นเคย เช่น หนังสือพิมพ์ รูปภาพ फिल्म วิทยุ โทรทัศน์ ฯลฯ โดยถ่ายทอดเทคโนโลยีใหม่ เช่น ความนิยม สายใยแก้วนำแสง โทรศัพท์เซลลูลาร์ แผ่นซีดี เป็นต้น และที่สำคัญยิ่งกว่านั้น ด้วยการอาศัยภาษาคอมพิวเตอร์ สารสนเทศอย่างเดียวกันสามารถแลกเปลี่ยนกันได้ด้วยอุปกรณ์หลายชนิดที่แตกต่างกัน

การลู่เข้าหากันเทคโนโลยี มีอิทธิพลอย่างลึกซึ้งต่อชีวิตของเรา อย่างน้อยที่สุดเราจะต้องทำตัวให้คุ้นเคยกับเรื่องต่อไปนี้

1. ตามให้ทันการเปลี่ยนแปลงของเทคโนโลยี
2. เพิ่มการเรียนรู้อย่างต่อเนื่อง
3. เตรียมพร้อมที่จะปฏิสัมพันธ์กับบุคคลต่างวัฒนธรรมและภูมิหลัง
4. ประเมินค่าความน่าเชื่อถือของสารสนเทศที่มีปริมาณมากอย่างต่อเนื่อง

อุดม จะโนภาษ (2545) ได้นำเสนอบทความเกี่ยวกับดาวเทียมเพื่อการบริการอินเทอร์เน็ตและบริการโทรทัศน่านาระบบ โดยกล่าวถึงการส่งดาวเทียมเพื่อติดต่อสื่อสารกัน ในปี พ.ศ. 2505 ได้มีการส่งดาวเทียมสื่อสาร เทลสตาร์ 1 (TELSTAR 1) ขึ้นสู่อวกาศ ซึ่งเป็นก้าวแรกในการถ่ายทอดโทรทัศน์และโทรคมนาคมระหว่างประเทศ ต่อมาได้มีการจัดตั้งองค์การดาวเทียมเพื่อกิจการโทรคมนาคมระหว่างประเทศ (International Tele Communication Satellite Consortium) ใช้ชื่อย่อว่า INTELSAT มีหน้าที่จัดการและดำเนินกิจการโทรคมนาคมระหว่างประเทศผ่านดาวเทียมเพื่อการพาณิชย์ และมีการส่งดาวเทียมขึ้นไปเป็น 3 ดวง เพื่อให้สามารถส่งสัญญาณครอบคลุมพื้นที่ทั้งหมดของโลก แต่มีข้อเสียคือ เมื่อครอบคลุมพื้นที่จำนวนมากทำให้สัญญาณอ่อน จึงต้องใช้สายอากาศที่เป็นจานขนาดใหญ่มาก แต่หากให้ดาวเทียมที่ส่งสัญญาณตรงมาเฉพาะที่จะได้กำลังมากกว่า และใช้งานรับสัญญาณที่เล็กลงได้ ดังนั้นจึงเกิดการส่งดาวเทียมที่มีวัตถุประสงค์เฉพาะในการใช้งานขึ้นไปจำนวนมาก ประเทศไทยได้ส่งไปจำนวน 3 ดวง ได้แก่ ไทยคม 1 ไทยคม 2 และ ไทยคม 3 ซึ่งได้รับความนิยมนอย่างมากในการใช้งานของสถานีวิทยุโทรทัศน์ เนื่องจากความครอบคลุมพื้นที่ของดาวเทียมไทยคมไม่มากนัก ทำให้สัญญาณที่ส่งมาจากดาวเทียมไทยคมแรงกว่า

ในปี 2545 ไทยคม จะส่งไทยคม 4 ขึ้นสู่อวกาศ แต่เนื่องจากแนวโน้มการใช้ดาวเทียมเริ่มเปลี่ยนแปลง เพราะผู้คนหันมาใช้อินเทอร์เน็ตและข้อมูลประเภทดิจิทัลมีเดียมากขึ้น ไทยคมจึงได้ปรับเปลี่ยนการส่งดาวเทียมไทยคมจากปี 2545 เป็น 2546 และเปลี่ยนชื่อ ไทยคม 4 เป็น IP STAR (Internet Protocol Star) เพื่อรองรับการให้บริการอินเทอร์เน็ต ทั้งนี้เพราะปัจจุบันมีผู้ใช้บริการอินเทอร์เน็ตมากกว่า 13 ล้านคนในกลุ่มประเทศเอเชีย การเปลี่ยนแปลงดังกล่าวจำเป็นต้องให้บริการในแบบแถบความถี่กว้าง (Broad Band) ซึ่งสามารถขยายความกว้างของแถบความถี่ให้มากขึ้นเพื่อรองรับการขยายตัวของผู้ใช้บริการได้ในอนาคต โดยไอพีสตาร์มีปริมาณความกว้างของแบนด์ประมาณ 25 เท่าของดาวเทียมที่ใช้งานอยู่ในปัจจุบันและใช้กับงานได้ทุกรูปแบบ เช่น อินเทอร์เน็ต ข้อมูล เสียง และภาพ เป็นต้น

ดาวเทียมไอพีสตาร์ เป็นดาวเทียมแบบวงโคจรค้างฟ้าอยู่ในตำแหน่งเหนือเส้นศูนย์สูตร 120 องศาตะวันออก มีอายุการใช้งาน 12 ปี ใช้เทคโนโลยีสมัยใหม่ ทั้งในส่วนของอุปกรณ์ดาวเทียมและอุปกรณ์ภาคพื้นดิน ซึ่งได้พัฒนาแถบความถี่ให้กว้างขึ้นเป็น 40 Gbps. ทำให้สามารถรองรับความต้องการของอินเทอร์เน็ตที่ต้องใช้ความเร็วสูงได้ ดาวเทียมไอพีสตาร์ใช้เทคโนโลยีในการกระจายคลื่นแบบรังผึ้ง เหมือนกับที่ใช้ในระบบโทรศัพท์เคลื่อนที่และมีระบบจานสายอากาศดาวเทียมแบบใหม่ ทำให้สามารถนำความถี่กลับมาใช้งานใหม่ (Frequency Reused) ได้อย่างมีประสิทธิภาพสูงสุดตามสภาพของอากาศ

อุปกรณ์ปลายทางและกระบวนการรับส่งสัญญาณใช้เทคโนโลยีในการเข้ารหัส และการปรับแต่งสัญญาณใหม่ ทำให้เพิ่มประสิทธิภาพในการส่งสัญญาณโดยใช้กำลังส่งได้ต่ำลง แต่มีประสิทธิภาพสูง ใช้งานส่งออกขนาดเล็กแต่มีประสิทธิภาพเท่าขนาดใหญ่ ทำให้ลดค่าใช้จ่าย และจัดสรรความกว้างของแบนด์ที่ใช้งานให้มีประสิทธิภาพสูงสุด เทคโนโลยีใหม่นี้สามารถให้บริการงานที่ใช้ความเร็วสูงแต่ค่าบริการจะถูกลง อุปกรณ์ปลายทางของไอพีสตาร์สามารถนำไปใช้ได้หลายวัตถุประสงค์ เช่น คอมพิวเตอร์ส่วนบุคคล คอมพิวเตอร์เครือข่ายขององค์กร ระบบโทรศัพท์ และโทรทัศน์ เป็นต้น นอกจากนี้ยังสามารถนำมาประยุกต์ใช้กับบริการต่างๆ เช่น 1. การบันเทิงและการศึกษา เช่น โทรทัศน์ทั่วไป โทรทัศน์บอกรับเป็นสมาชิก ภาพยนตร์แบบเปย์เปอร์วิว (Pay Per View) ภาพยนตร์แบบวิดีโอ ออน ดีมานด์ (Video on demand) การศึกษาทางไกลผ่านอินเทอร์เน็ต และ Interactive TV or games เป็นต้น 2. การสื่อสารข้อมูลมัลติมีเดีย Image Networking การรับส่งข้อมูลความเร็วสูง Transaction Service การแพทย์ทางไกล และการประชุมทางไกล 3. การติดต่อสื่อสาร ISDN and Hi-Speed Digital Line

ข้อดีของดาวเทียมนี้คือราคาที่ถูกลงไม่ว่าจะเป็นด้านอุปกรณ์ในการรับสัญญาณ ราคาติดตั้ง ค่าเช่าช่องสัญญาณ รวมทั้งสามารถส่งได้ทั้งในระบบดิจิทัลและแอนาล็อก ซึ่งส่งผลให้การสื่อสารเจริญขึ้น

บทที่ 3

วิธีการดำเนินการวิจัย

แบบการวิจัย

การวิจัยนี้เป็นการวิจัยเพื่อ ศึกษาสภาพการใช้เทคโนโลยีสารสนเทศในงานสื่อสารมวลชนในปัจจุบัน และเพื่อศึกษาแนวโน้มของการพัฒนาและประยุกต์ใช้เทคโนโลยีสารสนเทศในงานสื่อสารมวลชน ซึ่งลักษณะการวิจัยเป็นการวิจัยเชิงคุณภาพ (Qualitative Research) โดยใช้เทคนิคการสัมภาษณ์ (Interview Technique) ควบคู่กับการวิจัยเอกสาร (Documentary Research) ซึ่งใช้วิธีการวิเคราะห์เนื้อหา (Content Analysis) โดยการนำข้อมูลประเภทวิทยุ เช่น รายงานการวิจัย วิทยานิพนธ์ บทความ เว็บไซต์ และเอกสารที่เกี่ยวข้องมาใช้ในการวิเคราะห์ถึงพัฒนาการนำเทคโนโลยีสารสนเทศเข้ามาใช้ในงานสื่อสารมวลชน เพื่อชี้ไปยังแนวโน้มการใช้ในอนาคต และนำข้อมูลปฐมภูมิอันได้แก่ ข้อมูลจากการสัมภาษณ์ มาใช้ในการศึกษาสภาพการใช้ ปัญหาและความคิดเห็นต่างๆ ในการนำเทคโนโลยีสารสนเทศมาใช้ในการงานด้านสื่อสารมวลชน

ผู้วิจัยได้ดำเนินการวิจัยตามลำดับขั้นตอนดังนี้

1. ศึกษาและค้นคว้าข้อมูลเบื้องต้นที่เป็นประโยชน์ต่อการทำวิจัย ได้แก่ ค้นคว้าข้อมูลจากบทความ วารสาร งานวิจัย เว็บไซต์ และเอกสารที่เกี่ยวข้องกับการใช้เทคโนโลยีสารสนเทศและแนวโน้มของการพัฒนา และประยุกต์ใช้เทคโนโลยีสารสนเทศในงานสื่อสารมวลชน เพื่อเป็นแนวทางในการดำเนินการวิจัย การสร้างเครื่องมือวิจัย และการวิเคราะห์ข้อมูล
2. เก็บรวบรวมข้อมูลวิทยุจากหน่วยงานต่างๆ ที่เกี่ยวข้องกับงานสื่อสารมวลชน เพื่อนำมาวิเคราะห์เนื้อหา
3. สร้างแบบสัมภาษณ์ เพื่อใช้เป็นเครื่องมือในการวิจัย ในการเก็บข้อมูลประเภทปฐมภูมิ ในระหว่างเดือน กรกฎาคม 2545 – พฤศจิกายน 2545
4. วิเคราะห์ข้อมูลทั้งจากข้อมูลปฐมภูมิและวิทยุ
5. สรุปผลการวิเคราะห์ข้อมูลและอภิปรายผลการวิจัย
6. จัดทำรูปเล่มรายงานการวิจัย

ประชากรและกลุ่มตัวอย่าง วิธีการและเครื่องมือที่ใช้ในการเก็บข้อมูล

ประชากรและกลุ่มตัวอย่าง

ประชากร ได้แก่

- เอกสารที่เกี่ยวข้องกับเทคโนโลยีสารสนเทศ และการสื่อสารมวลชน ได้แก่ หนังสือ บทความ งานวิจัย และข้อมูลจากเว็บไซต์ต่างๆ เป็นต้น
- ผู้บริหารหรือผู้รับผิดชอบ เกี่ยวกับการใช้เทคโนโลยีสารสนเทศของ สถานีวิทยุโทรทัศน์ทั้ง 6 แห่ง ได้แก่ สถานีวิทยุโทรทัศน์ไทยทีวีสีช่อง 3 สถานีวิทยุโทรทัศน์กองทัพบกช่อง 5 สถานีวิทยุโทรทัศน์สีกองทัพบกช่อง 7 สถานีวิทยุโทรทัศน์ไทยทีวีสีช่อง 9 อ.ส.ม.ท. สถานีวิทยุโทรทัศน์แห่งประเทศไทย ช่อง 11 และสถานีวิทยุโทรทัศน์ไอทีวี

กลุ่มตัวอย่าง ได้แก่

- เอกสารที่เกี่ยวข้องกับเทคโนโลยีสารสนเทศและการสื่อสารมวลชนที่เลือกมาศึกษา
- ผู้บริหารหรือผู้รับผิดชอบเกี่ยวกับการใช้เทคโนโลยีสารสนเทศของ สถานีวิทยุโทรทัศน์ 3 แห่ง เนื่องจากผู้วิจัยได้รับการตอบรับให้เข้า สัมภาษณ์ผู้บริหารและผู้ที่เกี่ยวข้องจากสถานีวิทยุโทรทัศน์ 3 แห่ง ได้แก่

1. นางดวงรัตน์ มหาวนิช พนักงานประชาสัมพันธ์อาวุโส สถานีวิทยุโทรทัศน์ไทยทีวีสีช่อง 3
2. นายปรีชา ทิวะหุด ผู้จัดการฝ่ายพัฒนา สถานีโทรทัศน์สีกองทัพบกช่อง 7
3. นายสรรค์ชัย เดียวประเสริฐกุล กรรมการผู้จัดการ สถานีโทรทัศน์ไอทีวี

วิธีการในการเก็บข้อมูล

1. ข้อมูลปฐมภูมิ

ทำการเก็บโดยใช้แบบสัมภาษณ์กับกลุ่มตัวอย่าง โดยการสัมภาษณ์ด้วยตนเอง เพื่อศึกษาถึงสภาพการใช้ ปัญหา ความคิดเห็น และแนวโน้มของการนำเทคโนโลยีสารสนเทศมาใช้ในการปฏิบัติงานสื่อสารมวลชน ของหน่วยงาน หรือองค์กรของตน ภายใต้กรอบคำถามตามแบบสัมภาษณ์

2. ข้อมูลทุติยภูมิ

ทำการเก็บรวบรวมข้อมูลเช่น บทความ รายงานการปฏิบัติงาน รายงานประจำปี วารสาร เว็บไซต์หน่วยงาน และเอกสารที่เกี่ยวข้อง จากหน่วยงานของรัฐบาล และภาคเอกชนที่เกี่ยวข้องกับงานสื่อสารมวลชน เช่น องค์กรสื่อสารมวลชน สถานีวิทยุกระจายเสียง สถานีโทรทัศน์ ธุรกิจด้านสื่อสิ่งพิมพ์ และห้องสมุด

เครื่องมือที่ใช้ในการเก็บรวบรวมข้อมูล

เครื่องมือที่ใช้ในการเก็บรวบรวมข้อมูลได้แก่ แบบสัมภาษณ์ เรื่อง สภาพปัจจุบัน ปัญหา ความคิดเห็น และแนวโน้มของการพัฒนาและประยุกต์ใช้เทคโนโลยีสารสนเทศในงานสื่อสารมวลชน ในปัจจุบัน ซึ่งแบ่งหัวข้อหลักๆ ในแบบสัมภาษณ์ (ดูเพิ่มเติม จากภาคผนวก ก) ดังนี้

1. สภาพการใช้เทคโนโลยีสารสนเทศในปัจจุบัน
2. ผลกระทบของการใช้เทคโนโลยีสารสนเทศต่อวงการด้านสื่อสารมวลชน
3. ผลกระทบของการใช้เทคโนโลยีสารสนเทศต่อพฤติกรรมผู้บริโภค
4. ผลกระทบของการใช้เทคโนโลยีสารสนเทศต่อคุณค่าและเนื้อหาข่าวสาร ข้อมูล
5. การใช้เทคโนโลยีสารสนเทศอย่างเต็มศักยภาพ
6. ปัญหาของการใช้เทคโนโลยีสารสนเทศ
7. การเปลี่ยนแปลงขององค์กรซึ่งเป็นผลมาจากเทคโนโลยีสารสนเทศ
8. การเลือกใช้เทคโนโลยีสารสนเทศ
9. การพัฒนาตนเองกับเทคโนโลยีสารสนเทศ
10. ผู้เรียนด้านนิเทศศาสตร์กับการเปลี่ยนไปของเทคโนโลยีสารสนเทศและสื่อสารมวลชน

ขั้นตอนและวิธีการในการวิเคราะห์ข้อมูล

ผู้วิจัยได้เก็บรวบรวมข้อมูลตามวัตถุประสงค์ที่ได้ตั้งไว้ และได้ดำเนินการดังนี้

1. วิเคราะห์เนื้อหาจากข้อมูลทุติยภูมิ
2. วิเคราะห์ข้อมูลปฐมภูมิที่ได้จากการสัมภาษณ์กลุ่มตัวอย่าง

เพื่อเสนอในบทที่ 4 ตามประเด็นต่างๆ ดังวัตถุประสงค์ของงานวิจัยที่ได้ตั้งไว้

บทที่ 4

ผลการวิเคราะห์ข้อมูล

สภาพการใช้เทคโนโลยีสารสนเทศในงานสื่อสารมวลชนในปัจจุบัน

สมเกียรติ อ่อนวิมล (2541) ได้กล่าวว่า สื่อมวลชนกับเทคโนโลยีสารสนเทศเป็นสิ่งที่คู่กัน เพราะต้องใช้เทคโนโลยีในการนำข่าวสารมาและกระจายไปยังประชาชน เช่น สถานีวิทยุใช้คอมพิวเตอร์ในการอัดเสียง และตั้งโปรแกรม เช่นเดียวกับที่สุกัญญา สดบรรทัด (2541) กล่าวว่า เมื่อโลกกำลังเปลี่ยนแปลงก้าวสู่ยุคของสื่อใหม่ เป็นยุคที่นำเทคโนโลยีคอมพิวเตอร์เข้ามาผสมผสานในแต่ละวิชาชีพ สื่อสารมวลชนมีความจำเป็นต้องนำเทคโนโลยีสารสนเทศเข้ามาใช้ ไม่ว่าจะเป็นโทรศัพท์มือถือ วิทยุคิดตามตัว และประดิษฐ์กรรมต่างๆ เพราะเทคโนโลยีเหล่านี้ช่วยให้การทำงานของสื่อมวลชนเร็วขึ้น

จากการสัมภาษณ์สื่อสารมวลชนด้านวิทยุโทรทัศน์ เกี่ยวกับการนำเทคโนโลยีสารสนเทศมาใช้ทั้งทางด้านงานสำนักงาน และงานด้านสถานี พบว่าได้นำเทคโนโลยีคอมพิวเตอร์และเทคโนโลยีการสื่อสารเข้ามาช่วยงานในสำนักงาน เพื่อให้เกิดสำนักงานอัตโนมัติ และทางด้านสถานีโทรทัศน์ได้ใช้เทคโนโลยีเพื่อช่วยงานด้านการผลิตและการแพร่ภาพ รวมทั้งใช้อินเทอร์เน็ตเพื่อสืบค้นข้อมูลจากแหล่งข้อมูลต่างๆ และสร้างเว็บไซต์ขององค์กรเองเพื่อเป็นสื่ออิเล็กทรอนิกส์ของทางสถานี เพื่อเพิ่มช่องทางการกระจายข่าวสารและเสริมช่องทางการตลาด รวมทั้งเพื่อสร้างภาพลักษณ์ขององค์กร ซึ่งสอดคล้องกับงานวิจัยของ สุจิตา ดวงมณี (2537) และงานวิจัยของ กิตติพงษ์ ไทยเจริญ (2541) โดยในที่นี้ได้รายละเอียดเกี่ยวกับการใช้เทคโนโลยีสารสนเทศมีดังนี้

สถานีวิทยุโทรทัศน์ ITV ได้ร่วมทุนกับบริษัท ซินคอร์ปอเรชั่น จำกัด(มหาชน) ซึ่งเป็นบริษัทที่เป็นแม่แบบทางเทคโนโลยี ไม่ว่าจะเป็นระบบดิจิทัลทีวี ระบบอินเทอร์เน็ต คอมพิวเตอร์ โทรศัพท์เคลื่อนที่ และดาวเทียม ซึ่งเทคโนโลยีต่างๆ ได้นำมาใช้ในงานด้านต่างๆ เช่น

เทคโนโลยีการผลิต

ระบบดิจิทัล หรือ DSC (Digital Serial Component) เป็น มาตรฐานของระบบการผลิตรายการเพื่อออกอากาศในปัจจุบัน และเป็นระบบที่สถานีโทรทัศน์ทั่วโลกใช้ เพราะเนื่องจากเป็นระบบที่มีข้อดีหลายประการ คือ 1. สามารถให้คุณภาพของภาพที่คมชัดสูงที่สุดเหนือกว่าทุกระบบที่มีในปัจจุบันด้วยการประมวลผลแบบ 10 บิต ซึ่งเป็นเทคโนโลยีล่าสุดในปัจจุบัน 2. ให้ช่องเสียงในการบันทึกได้ถึง 4 ช่องเสียงแบบดิจิทัล คุณภาพระดับคอมแพคดิสก์ ทำให้ง่ายในการออกอากาศภาพยนตร์สองภาษาแบบสเตอริโอที่ต้องการคุณภาพสมบูรณ์แบบ 3. คุณภาพของภาพที่บันทึกในระบบนี้ไม่มีการด้อยลง แม้จะทำการสำเนาไปแล้วถึง 200 ครั้งก็ตาม ทำให้สามารถ

สร้างสรรค์งานที่มีความซับซ้อนยุ่งยากได้โดยไม่มีขีดจำกัด 4. มีระบบในการขจัดเซซและทดแทนภาพ (Image Concealment) ในกรณีที่ภาพที่บันทึกบนเนื้อเทปเกิดความเสียหาย เช่น เนื้อเทปยับ หลุดออก ก็สามารถที่จะสร้างภาพขึ้น เพื่อทดแทนส่วนที่เสียหายได้อย่างสมบูรณ์ เหมือนต้นฉบับทุกประการ

นอกจากระบบการผลิตรายการแล้ว ด้านระบบการผลิตข่าวของสถานีโทรทัศน์โดยทั่วไป จะเริ่มตั้งแต่การถ่ายทำบันทึกภาพและเสียงลงม้วนเทป แล้วนำมาตัดต่อบนเครื่องเล่นเทปซึ่งจำเป็นต้องทำเป็นลำดับขั้นตอนไม่สามารถข้ามขั้นตอนได้ ทำให้การผลิตใช้เวลาค่อนข้างมากและไม่คล่องตัว นอกจากนี้ระบบการจัดเก็บม้วนเทปที่ใช้ในปัจจุบัน ต้องใช้พื้นที่จัดเก็บจำนวนมากและการค้นหาอาจต้องใช้เวลาาน ไอทีวีจึงได้พัฒนาระบบการผลิตข่าวที่เรียกว่า Digital News Room System ที่ประกอบด้วย News Room Computer System: NCS และระบบ Video Server มีอุปกรณ์แปลงสัญญาณภาพ และเสียง ที่บันทึกในม้วนเทปหรือที่ส่งผ่านดาวเทียมจากสำนักข่าวต่างประเทศให้เป็นข้อมูลดิจิทัล ที่สามารถนำไปเก็บในหน่วยความจำของคอมพิวเตอร์ Hard Disk ในระบบ Video Server เพื่อใช้เป็นฐานข้อมูลภาพและเสียงในระบบเครือข่าย Fiber Channel เพื่อสะดวกในการตัดต่อบันทึกเสียง เรียบเรียงข่าวได้สะดวกไม่เสียเวลารอ และส่งออกอากาศได้ทันทีไม่ต้องแปลงกลับเป็นเทปอีก เนื่องจากข้อมูลเป็นแบบดิจิทัลจึงสามารถบันทึกลงแผ่น DVD จัดเก็บแบบ Archive สามารถค้นหาข้อมูลภาพข่าว เสียง และบทข่าวในแบบออนไลน์ได้ ทำให้ค้นหาข้อมูลได้เร็วขึ้นและสามารถเรียกใช้ข้อมูลเดียวกันได้พร้อมๆ กัน โดยไม่ต้องเสียเวลารอใช้ม้วนเทปตามขั้นตอนเหมือนในปัจจุบัน ทำให้เกิดความรวดเร็วและความคล่องตัวในการผลิตข่าว

นอกจากนั้นยังได้ติดตั้ง Video Server สำหรับการออกอากาศรายการและโฆษณา โดยระบบนี้เป็นระบบเทคโนโลยีดิจิทัลคอมพิวเตอร์มาช่วยเหลือ และอำนวยความสะดวก ในการทำงานให้มีประสิทธิภาพ และรวดเร็วเพื่อรองรับการนำเสนอรายการที่ฉับไวทันต่อเหตุการณ์ รวมทั้งการจัดระบบฐานข้อมูล วัสดุรายการและวัสดุโฆษณา โดยคุณภาพของภาพและเสียงที่ออกอากาศ ยังคงสมบูรณ์แบบในระบบดิจิทัลทุกประการ และยังมีระบบการควบคุมเวลาการออกอากาศรายการต่างๆ ของสถานี ที่สามารถควบคุม แก้ไขเวลาได้อย่างรวดเร็ว แม่นอน และถูกต้องกว่าระบบที่มีใช้อยู่ในปัจจุบันที่สามารถให้ความมั่นใจแก่ผู้ผลิตรายการและบริษัทตัวแทนโฆษณาได้ว่า ไม่มีความผิดพลาด หรือขาดหายของรายการหรือโฆษณาเลยแม้แต่วินาทีเดียว

ระบบการแพร่ภาพ

ระบบ UHF โดยทั่วไปเป็นระบบวิทยุโทรคมนาคม ย่านความถี่ระหว่าง 300 - 3,000 เมกะเฮิร์ต สามารถนำไปใช้ในกิจการวิทยุโทรคมนาคมได้หลายประเภท เช่น การใช้เชื่อมโยงสัญญาณวิทยุกระจายเสียงหรือวิทยุโทรทัศน์ (UHF - Link) การใช้ในการส่งกระจายคลื่นความถี่วิทยุโทรทัศน์ (UHF - Broadcast) การใช้ในกิจการโทรศัพท์ชนิดเคลื่อนที่ (Cellular Mobile) การใช้ใน

กิจการวิทยุโทรทัศน์ทางสาย (Cable TV.) การใช้ในกิจการวิทยุโทรทัศน์ MMDS ของ IBC หรือ Thai Sky เป็นต้น สถานีวิทยุโทรทัศน์ไอทีวีส่งสัญญาณแพร่ภาพวิทยุโทรทัศน์ออกอากาศในระบบ UHF หรือ Ultra High Frequency มาตรฐาน PAL - G เช่นเดียวกับในทวีปยุโรป ระบบช่องสัญญาณความถี่ตามมาตรฐานสากลมีช่องความถี่ดังนี้

ช่องที่ 21 - 25 ความถี่ระหว่าง 470 ถึง 510 เมกกะเฮิร์ต

ช่องที่ 26 - 60 ความถี่ระหว่าง 510 ถึง 790 เมกกะเฮิร์ต*

ช่องที่ 61 - 69 ความถี่ระหว่าง 790 ถึง 862 เมกกะเฮิร์ต

ตามแผนความถี่วิทยุโทรทัศน์ ย่านความถี่สูงยิ่ง (Ultra high Frequency) ของประเทศ ทางกรมไปรษณีย์โทรเลขขอให้สงวนช่องความถี่ที่ 21 - 25 และ 61 - 69 สำหรับกิจการโทรทัศน์เคลื่อนที่ระบบเซลลูล่า ดังนั้นช่องสัญญาณวิทยุโทรทัศน์ย่านความถี่สูงยิ่ง (UHF) สำหรับใช้ในกิจการโทรทัศน์ของประเทศไทยจึงอยู่ระหว่างช่องที่ 26 - 60 ความถี่ ระหว่าง 510 - 790 เมกกะเฮิร์ต ระบบ NICAM 728 เป็นระบบเสียงระบบหนึ่งที่ใช้สำหรับการออกอากาศของสถานีโทรทัศน์ เพื่อให้สามารถส่งเสียงในรูปแบบสเตอริโอและแบบสองภาษา โดยเสียงที่ถูกส่งแพร่ภาพออกอากาศจะถูกแปลงให้อยู่ในรูปของสัญญาณดิจิทัล เครื่องรับโทรทัศน์ที่มีระบบ NICAM จะสามารถแปลงสัญญาณดิจิทัลกลับให้กลายเป็นสัญญาณเสียงตามเดิมได้ โดยไม่ทำให้เสียงผิดเพี้ยนไปจากเดิม

ถ้าสถานีโทรทัศน์ส่งเสียงของรายการเป็นแบบสเตอริโอ ผู้รับชมก็จะสามารถรับฟังเสียงที่เป็นสเตอริโอได้ แต่ถ้ามีโทรทัศน์ที่เป็นระบบธรรมดาจะฟังเสียงได้เป็นแบบโมโน ในทำนองเดียวกัน ถ้าสถานีโทรทัศน์ส่งเสียงของรายการเป็นแบบสองภาษา ผู้รับชมก็จะสามารถรับฟังเสียงภาษาไทยหรือเสียง SOUND TRACK แต่ถ้าเป็นโทรทัศน์ระบบธรรมดาจะฟังได้เฉพาะเสียงภาษาไทยเท่านั้น (ดูข้อมูลเพิ่มเติมที่ทางเว็บไซต์ของสถานีโทรทัศน์ไอทีวี)

การนำเทคโนโลยีต่างๆ เหล่านี้มาใช้ในปัจจุบัน ตรงกับผลการวิจัยของ รัฐสภา แก่นแก้ว ที่ได้ทำวิจัยเมื่อปี 2541 และพบว่าในอนาคตเทคโนโลยีคอมพิวเตอร์จะเข้ามามีบทบาทเพิ่มขึ้นในการทำงานทุกด้าน ทั้งในด้านการผลิตรายการ กระบวนการทำงานด้านงานข่าว และงานควบคุมการออกอากาศ

อินเทอร์เน็ตกับสื่อสารมวลชน

เมื่อปี 2541 งานวิจัยของ กิติพงษ์ ไทยเจริญ พบว่า องค์กรสื่อสารมวลชนไทยได้กำหนดนโยบายที่ให้ความสำคัญกับการรายงานข่าวสารข้อมูลผ่านอินเทอร์เน็ตเพิ่มมากขึ้น ไม่ได้จัดทำอินเทอร์เน็ตเพื่อประชาสัมพันธ์ภาพลักษณ์ด้านความทันสมัยขององค์กรเพียงอย่างเดียวเช่นที่ผ่านมา ซึ่งสอดคล้องกับการรวบรวมข้อมูลเกี่ยวกับการใช้อินเทอร์เน็ตของสถานีโทรทัศน์ทั้ง 6 แห่ง

อันได้แก่ ช่อง 3, 5, 7, 9, 11, ไอทีวี พบว่า ทุกแห่งได้ใช้อินเทอร์เน็ตเพื่อเป็นสื่ออีกตัวหนึ่งในการเผยแพร่ข้อมูลข่าวสารจากสถานีไปสู่ประชาชน โดยช่อง 5 เป็นผู้ริเริ่มในการทำอินเทอร์เน็ตสำหรับสถานีโทรทัศน์แห่งแรกของประเทศไทย โดยใช้ชื่อว่า <http://www.tv5.co.th> และเช่นเดียวกับช่อง 3 ที่ได้ให้ความเห็นว่า “สื่ออิเล็กทรอนิกส์ในรูปแบบของอินเทอร์เน็ตนับเป็นส่วนหนึ่งของเทคโนโลยีสารสนเทศ ที่เข้ามามีบทบาทสำคัญต่อการพัฒนาประสิทธิภาพงานด้านข้อมูลและการสื่อสาร” จึงได้สร้างเว็บไซต์ของช่อง 3 ในชื่อว่า www.thaitv3.com เพื่อส่งเสริมภาพลักษณ์องค์กรและสนับสนุนงานด้านการประชาสัมพันธ์ ตลอดทั้งอำนวยความสะดวกแก่ผู้ชมในการเปิดรับข่าวสารต่างๆ ของสถานีรวมถึงสารบันเทิงอื่นๆ ในรูปแบบทั้งข้อความ ภาพ เสียง ความเคลื่อนไหว และไม่มีข้อจำกัดในเรื่องของเวลา ผู้ชมสามารถเข้ารับชมได้ทั่วทุกมุมโลก เพียงแต่มีอุปกรณ์เชื่อมต่ออินเทอร์เน็ตและคอมพิวเตอร์เท่านั้น สำหรับช่อง 5 ได้ให้บริการเพิ่มเติมแก่สมาชิกองค์กร ในการรับส่งข่าวสารข้อมูลทางจดหมายอิเล็กทรอนิกส์

ทั้งนี้สถานีโทรทัศน์มีการแพร่ภาพรายการโทรทัศน์ทางเว็บไซต์ในลักษณะการออกอากาศสดหรือเรียกกันว่าโทรทัศน์ออนไลน์ โดยมีการเสนอทั้งแบบรายการสดและรายการที่ออกอากาศไปแล้ว ซึ่งได้รับความนิยมเป็นอย่างมาก นอกจากนี้ยังให้ผู้ชมเข้ามามีส่วนร่วมกับรายการ เช่น ร่วมแสดงความคิดเห็นต่อรายการหรือตอบคำถามเกี่ยวกับละครทีวี และจัดเป็นโทรทัศน์ในรูปแบบที่มีปฏิสัมพันธ์กับผู้ชม เพื่อให้ผู้ชมร่วมรายการได้ทันที ซึ่งลักษณะเช่นนี้สอดคล้องกับที่ ดวงรัตน์ มหาวณิช (สัมภาษณ์, 15 ตุลาคม 2545) กล่าวว่า “อินเทอร์เน็ตเป็นตัวเสริมและสร้างความแตกต่างโดยให้อะไรที่มากกว่าเดิม และเป็นการสร้างสีสัน”

จากข่าวในหนังสือพิมพ์กรุงเทพธุรกิจ เรื่อง “ไอทีวีเปิดศึกสถานีข่าวผู้ช่อง 9 แจกโทรศัพท์ติดกล้องรายงาน” (WWW, 2545) เมื่อวันที่ 2 พฤศจิกายน 2545 ได้รายงานว่า ไอทีวีได้วางแผนใช้มือถือโนเกีย 7650 ซึ่งเป็นมือถือติดกล้องแจกนักข่าวเพื่อให้รายงานข่าวทันทีที่เกิดเหตุการณ์ขึ้น (Real Time) พร้อมภาพเข้ามาได้อย่างรวดเร็วขึ้น โดยหากเป็นข่าวด่วนก็สามารถแทรกเข้ามาที่สถานีได้ทันที เนื่องด้วยทางสถานีโทรทัศน์ไทยทีวีสี ช่อง 9 อ.ส.ม.ท. จะปรับโฉมใหม่เป็นสถานีข่าว 24 ชั่วโมง จากข่าวนี้ทำให้เห็นการนำเทคโนโลยีสารสนเทศมาใช้เพื่อก่อให้เกิดประโยชน์ต่อการนำเสนอข่าวและการทำงานที่มากยิ่งขึ้น นอกจากนี้ไอทีวีได้พยายามผนวกการให้บริการระหว่างเทคโนโลยีโทรศัพท์เคลื่อนที่กับรายการข้อมูลข่าวสารเข้าด้วยกัน โดยจัดทำโครงการ “ไอ-นิวส์” ซึ่งเป็นการให้บริการข่าวสารผ่านระบบโทรศัพท์เคลื่อนที่

สำหรับงานด้านหนังสือพิมพ์ ชวรงค์ ลิมป์หิมปาณี (2541) ให้ข้อมูลในบทสัมภาษณ์ว่า หนังสือพิมพ์ไทยรัฐได้นำเทคโนโลยีสารสนเทศมาใช้ในกระบวนการผลิตตั้งแต่ปี 2519 ซึ่งเป็นหนังสือพิมพ์ฉบับแรกที่ใช้ระบบเรียงพิมพ์ด้วยแสง ที่เรียกว่าคอมพิวเตอร์กราฟิก มีความชัดเจนและ

รวดเร็ว และต่อมาได้นำมาใช้ในระบบงานอื่นๆ ทั้งในส่วนการผลิตและส่วนกองบรรณาธิการ โดยนักข่าวทุกคนจะมีคอมพิวเตอร์พกพา (Note book) เพื่อส่งข่าวมายังศูนย์ได้ และได้ใช้อินเทอร์เน็ตเพื่อส่งข่าวสาร และภาพข่าวผ่านทางอินเทอร์เน็ต ตลอดทั้งใช้คอมพิวเตอร์ในงานของศูนย์ข้อมูลเพื่อจัดเก็บสารสนเทศไว้ด้วยระบบฐานข้อมูลคอมพิวเตอร์ ซึ่งนักข่าวสามารถเข้ามาค้นหาข้อมูลต่างๆ เพิ่มเติมได้ นอกจากนี้แล้วได้จัดทำหนังสือพิมพ์อิเล็กทรอนิกส์ขึ้น เพื่อให้บริการแก่ประชาชน เช่นกัน ซึ่งงานวิจัยของกาญจนา กาญจนทวี (2542) ที่ได้ทำการศึกษาเกี่ยวกับการใช้หนังสือพิมพ์ออนไลน์ในการเปิดรับข่าวสาร และพบว่ากลุ่มตัวอย่างซึ่งอาศัยอยู่ในเมืองไทยใช้หนังสือพิมพ์ออนไลน์ในการเปิดรับข่าวสารเป็นอันดับที่ 4 รองจากสื่อโทรทัศน์ วิทยุ และหนังสือพิมพ์ ตามลำดับ ในขณะที่กลุ่มตัวอย่างที่อาศัยอยู่ต่างประเทศจะใช้สื่อหนังสือพิมพ์ออนไลน์นี้เป็นอันดับสองรองจากโทรทัศน์

สำหรับงานด้านการโฆษณา เทคโนโลยีคอมพิวเตอร์นับว่ามีบทบาทอย่างมาก ดังที่อนุชา บุญคง (2541) ได้ให้ความเห็นว่า เทคโนโลยีที่นำมาใช้ในงานโฆษณาที่ใกล้ตัวที่สุดก็คือ คอมพิวเตอร์ โดยนำมาใช้ในงานของ Lay out เพื่อความสะดวกและรวดเร็วและภาพที่ได้เหมือนจริงมากที่สุด ทำให้ลูกค้ามองเห็นภาพโฆษณานั้นๆ ได้ชัดเจนกว่าในอดีต นอกจากนี้ยังสามารถใช้ภาพจากอินเทอร์เน็ต หรือแหล่งข้อมูลภาพ ทั้งแบบที่เป็นธุรกิจหรือแบบฟรี เพื่อให้ได้ภาพที่ต้องการในราคาที่เหมาะสม และไม่เสียค่าใช้จ่ายในการไปถ่ายเอง เป็นต้น และจากผลการวิจัยของ อัญชลี ธรรมวิจารณ์ (2541) ที่พบว่า องค์กรธุรกิจขนาดเล็กหรือขนาดกลางจะเป็นกลุ่มที่เข้ามาใช้ประโยชน์จากการโฆษณาประชาสัมพันธ์ผ่านสื่ออินเทอร์เน็ตมากที่สุดในอนาคต เนื่องจากการลดต้นทุนเพราะการโฆษณาผ่านสื่ออินเทอร์เน็ตเป็นการดำเนินงานด้านพาณิชย์และธุรกิจไปในตัว กฎหมายด้านการค้าอิเล็กทรอนิกส์ในประเทศไทยเป็นตัวแปรที่สำคัญในการกระตุ้นให้เกิดความต้องการด้านการโฆษณาและธุรกิจผ่านเครือข่ายเวปไซด์เวปไซด์เว็บ แต่ผู้เชี่ยวชาญคาดว่าอีกไม่เกิน 5 ปีข้างหน้าธุรกิจต่างๆ จะเข้าสู่ยุคอินเทอร์เน็ต วงการโฆษณาและบริษัทตัวแทนโฆษณาในประเทศไทยจะนำอินเทอร์เน็ตมาใช้ในการโฆษณาอย่างจริงจังก็ต่อเมื่อมั่นใจในปริมาณผู้ใช้อินเทอร์เน็ตในประเทศไทยว่ามีปริมาณมากพอและเห็นว่าอินเทอร์เน็ตจะเป็นสื่อที่มีราคาถูกที่สุดในอนาคตเมื่อเทียบกับประสิทธิภาพของสื่อ

ในวงการด้านวิทยุ ก็ให้ความสำคัญอย่างยิ่งต่อการใช้เทคโนโลยีสารสนเทศ เห็นได้จากการที่เกิตรายการวิทยุออนไลน์ขึ้นจำนวนมาก โดยผู้รับสารสามารถใช้อินเทอร์เน็ตในการรับฟังข่าวสารหรือฟังเพลงได้ในรูปแบบการจัดรายการสด (Real time)

ผลของการนำเทคโนโลยีสารสนเทศเข้ามาใช้ พบว่า การนำเทคโนโลยีสารสนเทศเข้ามาใช้ ก่อให้เกิดประโยชน์มากมาย อันได้แก่

1. ปฏิบัติงานได้รวดเร็ว สะดวก ประหยัด และมีประสิทธิภาพมากขึ้น เช่น การติดต่อสื่อสาร โดยให้นักข่าวสามารถส่งข่าวสารมาทางอินเทอร์เน็ต การส่งเนื้อหาข่าว และภาพข่าวมาทางโทรสาร (ปรีชา ทิวะหุด, สัมภาษณ์, 5 กันยายน 2545) หรือการให้นักข่าวใช้โทรศัพท์มือถือที่ถ่ายรูปได้ เพื่อรายงานข่าวทันทีที่เกิดเหตุการณ์พร้อมภาพได้รวดเร็วขึ้น (ไอทีวีเปิดศึกษานิข่าวผู้ช่อง 9 แจกโทรศัพท์ติดกล้องรายงาน, WWW, 2545) เป็นต้น
2. ความถูกต้อง เนื่องจากสามารถที่จะตรวจสอบข้อมูลเบื้องต้นเกี่ยวกับเรื่องนั้นได้ก่อน จากแหล่งข้อมูล เช่น ศูนย์ข้อมูลข่าว และการจัดส่งสามารถทำได้โดยตรงจากผู้สร้างสารเอง จึงทำให้เกิดความผิดพลาดจากการส่งสารน้อย
3. ในด้านการผลิต สำหรับกิจการด้านโทรทัศน์ ช่วยลดค่าใช้จ่ายในการผลิตรายการ ช่วยลดเวลาในการผลิตรายการ ช่วยเพิ่มสีสันและ สร้างเทคนิคพิเศษให้กับภาพ ช่วยลดทรัพยากรในการผลิต รายการ และช่วยลดการทำงานที่ซ้ำซ้อน (รัฐสภา แก่นแก้ว, 2541)
4. ได้งานใหม่มากขึ้น จากการที่ระบบคอมพิวเตอร์และการสื่อสารมีประสิทธิภาพ ทำให้การดำเนินงานเป็นไปอย่างสะดวกและรวดเร็ว ทำให้ได้งานใหม่ขึ้น ไม่ว่าจะเป็นการสร้างสรรค์ผลงาน ผ่านสื่ออิเล็กทรอนิกส์ หรือใช้เวลาในการจัดการกับคุณภาพของเนื้อหาได้มากขึ้น
5. การควบคุมจากศูนย์กลาง สามารถทำการควบคุมไปยังสถานีย่อย เพื่อให้ออกอากาศหรือ การนำเสนอข้อมูลข่าวสารเป็นไปตามความต้องการ เช่น หากต้องการนำเสนอข่าวที่เกิดขึ้นในจังหวัด นครราชสีมา ก็สามารถควบคุมให้ออกอากาศเฉพาะภูมิภาคตะวันออกเฉียงเหนือได้
6. ประหยัดบุคลากร การควบคุมระบบต่างๆ ด้วยระบบคอมพิวเตอร์ ทำให้การทำงาน บางอย่างลดจำนวนผู้ปฏิบัติงานลงไปได้
7. การเข้าถึงฐานข้อมูลต่างๆ ได้ เช่น การสร้างเป็นฐานข้อมูลหรือจดหมายเหตุ และเป็น แหล่งข่าวเพื่อให้ข้อมูลข่าวสาร และสืบค้นได้มากกว่า ด้วยข้อดีของระบบฐานข้อมูล นักข่าว หรือผู้ที่ ต้องการข้อมูล สามารถค้นหาข้อมูลที่ตนเองต้องการได้อย่างรวดเร็ว เช่น ต้องการข่าวเกี่ยวกับ นักการเมืองท่านหนึ่ง ก็สามารถค้นหาข้อมูล หรือข่าวเก่าๆ เกี่ยวกับนักการเมืองท่านนี้ได้ก่อน ทำให้ ข่าวมีคุณภาพและมีประสิทธิภาพมากยิ่งขึ้น
8. ความสามารถในการเก็บข้อมูลเดิม และข้อมูลใหม่ ไม่จำเป็นต้องคำนึงถึงปัจจัยเรื่องของการจัดเก็บข้อมูล เพราะในอดีตต้องเตรียมอาคารสถานที่ หรือห้องสำหรับเก็บฟิล์ม หรือภาพข่าว ต่างๆ และบุคลากรที่ดูแลทรัพยากรสารสนเทศเหล่านี้ ทำให้สูญเสียบประมาณบางส่วนไป หากใช้

คอมพิวเตอร์ช่วยในการจัดเก็บ โดยข้อมูลอยู่ในรูปของอิเล็กทรอนิกส์ จะทำให้จัดเก็บได้มากขึ้นและประหยัดพื้นที่ในการจัดเก็บ รวมทั้งสะดวกต่อการค้นหาอีกด้วย

9. ผู้รับสารมีช่องทางหรือทางเลือกในการรับข่าวสารมากขึ้น เช่น หากไม่สามารถรับฟังข่าวจากโทรทัศน์ในช่วงเวลาออกอากาศได้ สามารถมาติดตามรายละเอียดได้ทางเว็บไซต์ของทางสถานีได้ เป็นต้น

10. ข้อดีเฉพาะของอินเทอร์เน็ต คือ เป็นสื่อที่ไร้ขอบเขต ไม่มีข้อจำกัดในเรื่องของระยะทางและเวลา สามารถครอบคลุมพื้นที่ได้ทั่วโลก ไม่ว่าจะมุมไหนของโลก หากมีเครื่องคอมพิวเตอร์และการต่อเชื่อมระบบอินเทอร์เน็ต ซึ่งต่างจากวิทยุกระจายเสียงทั่วไป (ทรงวิทย์ จิร โสภิน, 2541)

ส่วนในด้านข้อเสีย พบว่า ส่วนใหญ่มองว่าด้วยเทคโนโลยีสารสนเทศไม่ได้มีข้อเสีย แต่การนำมาใช้งานจะดีหรือไม่ขึ้นอยู่กับผู้ใช้งานมากกว่า หรือผู้ใช้ไม่มีความรู้มากพอในการใช้เทคโนโลยีเหล่านั้น ซึ่งสอดคล้องกับสุกัญญา สุตบรรทัด (2541) ที่ให้ความเห็นว่า หากผู้ใช้นำไปใช้โดยปราศจากจริยธรรมหรือใช้เพื่อประโยชน์ของตนฝ่ายเดียวก็จะเป็นลบ ซึ่งตรงกันข้ามหากสื่อมวลชนสามารถนำความรู้ ความฉลาดที่ได้เรียนรู้จากเทคโนโลยีสารสนเทศมาใช้เพื่อให้เกิดประโยชน์แก่สังคมมากที่สุด ส่วนดวงรัตน์ มหาวนิช (สัมภาษณ์, 15 ตุลาคม 2545) ให้ความเห็นว่า ยังไม่พบว่า เทคโนโลยีสารสนเทศก่อให้เกิดผลเสียแต่อย่างใด แต่เป็นช่องทางใหม่ในการสื่อสารมากกว่า เช่นเดียวกับที่ปรีชา ทิวะหุด (สัมภาษณ์, 5 กันยายน 2545) กล่าวว่า เทคโนโลยีสารสนเทศไม่ก่อให้เกิดผลเสียใดเลย แต่การที่ผู้รับสารหรือประชาชนต้องเปลี่ยนจากโทรทัศน์มาเป็นคอมพิวเตอร์ ต้องดูความเป็นไปได้ก่อนด้วย เพราะเมื่อเปลี่ยนก็ต้องมีเรื่องของค่าใช้จ่ายเข้ามาเป็นปัจจัยสำคัญในการเลือกใช้งานด้วย และสมเกียรติ อ่อนวิมล (2541) ให้ความเห็นว่า การใช้เทคโนโลยีเป็นนำเงินตราออกนอกประเทศ เพราะคนไทยไม่ได้เป็นคนคิดและสร้างระบบขึ้นมา เราเป็นเพียงผู้ใช้ ไม่ใช่ผู้สร้าง ส่วนสรรค์ชัย เดียวประเสริฐกุล (สัมภาษณ์, 30 กันยายน 2545) ได้ให้ข้อพึงระวังเกี่ยวกับการจัดเก็บข้อมูลไว้ว่าควรมีระบบการสำรองข้อมูล (Back up) ที่ดีและมีประสิทธิภาพด้วย เนื่องจากปัจจุบันเราได้จัดเก็บข้อมูลด้วยระบบคอมพิวเตอร์ ดังนั้นควรวางแผนเรื่องนี้ให้ดี

ในด้านของการใช้คอมพิวเตอร์เพื่องานเฉพาะ เช่น ด้านการออกแบบโฆษณา โดยใช้คอมพิวเตอร์กราฟิก จะมีข้อจำกัดเรื่องของราคาและความซับซ้อนของเทคโนโลยี รวมทั้งขาดแคลนบุคลากรที่มีความสามารถเฉพาะทั้งด้านเทคโนโลยีและด้านศิลปะ

ส่วนในด้านการใช้อินเทอร์เน็ต มีข้อเสียประการหนึ่งก็คือ ประสิทธิภาพของเครื่องคอมพิวเตอร์และความเร็วของระบบเครือข่ายอินเทอร์เน็ต ซึ่งอาจก่อให้เกิดความล่าช้าในการรับข่าวสาร รวมทั้งหากดูรายการถ่ายทอดสดทางอินเทอร์เน็ต โดยที่ใช้เครื่องคอมพิวเตอร์ที่มี

ประสิทธิภาพต่ำ จะประสบปัญหาในการรับชมอย่างมาก เช่นเดียวกับการฟังวิทยุออนไลน์ เสียงที่ได้รับฟังอาจไม่ชัดเจน เป็นต้น

ผลกระทบกับผู้ใช้

ปัจจุบันผู้ใช้มีช่องทางการสื่อสารใหม่มากขึ้น ซึ่งเป็นช่องทางที่ง่ายและสร้างความสะดวกแก่ผู้ใช้ เช่น จากการอ่านข่าวจากหนังสือพิมพ์ ก็เปลี่ยนมาอ่านหนังสือพิมพ์ออนไลน์แทน แต่ดวงรัตน์ มหาวนิช (สัมภาษณ์, 15 ตุลาคม 2545) กล่าวว่า “ไม่มีสื่อใดแทนที่สื่อใด ทุกสื่อมีบทบาทของมันเอง” สอดคล้องกับที่ ปรีชา ทิวะหุต (สัมภาษณ์, 5 กันยายน 2545) กล่าวว่า “ไม่มีเทคโนโลยีอะไรมาแทนอะไร เมื่อมีตัวใหม่เข้ามา ตัวเดิมก็ยังคงใช้อยู่”

สมเกียรติ อ่อนวิมล (2541) กล่าวว่า เทคโนโลยีมีความสำคัญต่อสื่อสารมวลชนหากนำมาใช้แต่คงไม่มีผลต่อประชาชนโดยตรง เพราะแม้ว่าจะนำเทคโนโลยีสารสนเทศเข้ามาใช้ก็หยุดแค่ที่สถานีและจึงกระจายไปสู่ประชาชน แต่มองว่าผลกระทบที่เกิดขึ้นคงเป็นเรื่องของการปิดกั้นโอกาสของคนทั่วไปมากกว่า เทคโนโลยีสารสนเทศเป็นสิ่งใหม่ เสียค่าใช้จ่ายมาก คนที่มีฐานะเท่านั้นที่จะได้ประโยชน์จากการนำข้อมูลข่าวสารต่างๆ มาใช้ประโยชน์และได้เปรียบคนที่ไม่มีข้อมูลข่าวสารนั้นๆ

ดังนั้นผลกระทบที่เกิดขึ้นนั้น ยังไม่เกิดโดยตรงกับผู้ใช้ เนื่องจากว่า สื่อสารมวลชนยังคงใช้สื่อเดิมในการเผยแพร่ข้อมูลข่าวสารแก่ประชาชน ไม่ว่าจะเป็น หนังสือพิมพ์ โทรทัศน์ วิทยุ และเพียงแต่ใช้สื่ออิเล็กทรอนิกส์มาเป็นตัวช่องทางใหม่ในการเผยแพร่ข้อมูล แต่บทบาทของแต่ละสื่อยังคงเหมือนเดิม ซึ่งน่าจะก่อให้เกิดผลดีต่อผู้รับสารมากกว่าที่มีช่องทางในการรับสารเพิ่มมากขึ้น

ผลกระทบด้านเนื้อหา

ในการจัดการเนื้อหา นักสื่อสารมวลชนยังคงต้องเป็นผู้ที่วิเคราะห์และปรับเนื้อหาให้เหมาะสมกับการนำเสนอ เทคโนโลยีสารสนเทศเป็นเพียงเครื่องมือตัวหนึ่งที่มาช่วยให้การทำงานง่าย และสะดวกขึ้น และคงไม่มีผลกระทบต่อเนื้อหาที่แท้จริงของสาร แต่สิ่งที่เปลี่ยนแปลงไปในสื่อมวลชนประเภทหนังสือพิมพ์ก็คือ เทคโนโลยีในการพิมพ์ที่ทำให้ได้ภาพที่คมชัด เทคนิคสวยงาม และเพิ่มสีสันมากขึ้น (สมเกียรติ อ่อนวิมล, 2541) ซึ่งไม่ตรงกับงานวิจัยของชาญวิทย์ เจริญกิจชัยชนะ (2541) ที่พบว่า เทคโนโลยีมีผลต่อการนำเสนอเนื้อหา และแนวโน้มในการให้บริการ

ปัญหาการใช้เทคโนโลยีสารสนเทศ

การนำเทคโนโลยีเข้ามาใช้ในหน่วยงานย่อมเกิดปัญหาต่างๆ มากมาย ในงานด้านสื่อสารมวลชนพบว่า เทคโนโลยีสารสนเทศก่อให้เกิดปัญหาทั้งกับตัวผู้ปฏิบัติงานเองและตัวเทคโนโลยีสารสนเทศดังที่ รัฐสภา แก่นแก้ว (2541) พบว่า ปัญหาและอุปสรรคที่เกิดขึ้นเกี่ยวกับการนำเอา

เทคโนโลยีคอมพิวเตอร์มาใช้งานในกิจการสถานีโทรทัศน์ มี 3 ด้าน ได้แก่ ปัญหาด้านฮาร์ดแวร์ ปัญหาด้านซอฟต์แวร์ โดยจากการรวบรวมข้อมูลสามารถแยกปัญหาออกได้ดังนี้

1. การฝึกอบรม ต้องมีการจัดการฝึกอบรมเรื่องเกี่ยวกับเทคโนโลยีสารสนเทศที่นำเข้ามาใช้ ซึ่งต้องใช้เวลาพอสมควรกับบางกลุ่มที่อาจไม่มีพื้นฐานทางด้านเทคโนโลยีมาเลย
2. การยอมรับระบบใหม่ เป็นปัญหาที่ประสบอย่างมาก เนื่องจากต้องปรับเปลี่ยนพฤติกรรมเกี่ยวกับการทำงาน ซึ่งบางกลุ่มก็ไม่ยอมรับเกรงว่าจะเกิดผลกระทบกับงานของตน หรือยังไม่แน่ใจกับเทคโนโลยีใหม่ เป็นต้น
3. ซอฟต์แวร์ไม่สมบูรณ์ ไม่เหมาะสมกับงานเนื่องจากได้ใช้ซอฟต์แวร์จากต่างประเทศ ดังนั้นก่อให้เกิดความไม่เหมาะสมกับงานบางส่วนขององค์กร รวมทั้งต้องพัฒนาระบบการทำงานใหม่ให้สอดคล้องกับระบบที่นำเข้ามาใช้ด้วย จึงมักเกิดคำถามเสมอว่า จะเปลี่ยนระบบการทำงานให้สอดคล้องกับซอฟต์แวร์ หรือจะพัฒนาซอฟต์แวร์ใหม่ให้เหมาะสมกับการทำงาน
4. เกิดปัญหาความไม่คุ้นเคยกับระบบ ทำให้เกิดความผิดพลาดได้ ซึ่งประเด็นปัญหานี้หากผู้ใช้ระบบเกิดการเรียนรู้ และใช้งานจนกระทั่งเข้าใจอย่างดี ปัญหานี้คงหมดไป
5. การรวมกับระบบอื่นๆ เช่น ต้องเลือกใช้ฐานข้อมูลที่สามารถรวมหรือเชื่อมต่อกับระบบอื่นได้ด้วย เช่น การเลือกใช้ฐานข้อมูล Oracle เพื่อสามารถเชื่อมต่อหรือแลกเปลี่ยนกับฐานข้อมูลตัวอื่นๆ ได้
6. การเรียนรู้เรื่องการใช้คอมพิวเตอร์ และอินเทอร์เน็ต ปัญหานี้คงเป็นปัญหาเดียวกับการฝึกอบรม แต่เนื่องด้วยเรื่องการใช้คอมพิวเตอร์และอินเทอร์เน็ตเป็นเรื่องที่ต้องเรียนรู้ และเข้าใจด้วยตนเอง หากใช้งานบ่อยๆ ก็จะทำให้เกิดความชำนาญ

แนวโน้มการพัฒนาและประยุกต์ใช้เทคโนโลยีสารสนเทศในงานสื่อสารมวลชน

การใช้เทคโนโลยีสารสนเทศในงานด้านสื่อสารมวลชนยังคงเป็นการใช้ภายในหน่วยงาน และเพื่อเพิ่มประสิทธิภาพของการทำงานเท่านั้น เนื่องจาก ระบบโครงสร้างพื้นฐานสารสนเทศของประเทศยังไม่เอื้ออำนวยมากนัก เช่นเดียวกับผลการวิจัยของอัญชติ ธรรมวิจารณ์ (2541) ที่พบว่าการพัฒนาสาธารณูปโภคพื้นฐานด้านการสื่อสารภายในประเทศ ทำให้การใช้งานอินเทอร์เน็ตเป็นไปอย่างแพร่หลาย และสะดวกรวดเร็วมากยิ่งขึ้น ตลอดทั้งพัฒนาการด้านเทคโนโลยี ช่วยให้ประชาชนใช้งานอินเทอร์เน็ตได้ง่ายขึ้น โดยการใช้งานอินเทอร์เน็ตผ่านอุปกรณ์สื่อสารต่างๆ นอกเหนือไปจากคอมพิวเตอร์ และผลการวิจัยของชาญวิทย์ เจริญกิจชัยชนะ (2541) พบว่าเทคโนโลยีสารสนเทศยุคใหม่ของต่างประเทศมีประสิทธิภาพสูงกว่าประเทศไทย ทำให้การส่งสารสนเทศเป็นไปอย่าง

แพร่หลาย นอกจากนี้แล้ว สุกัญญา สุกบรรพต (2541) ให้ความเห็นว่า “สื่อมวลชนมีความจำเป็นต้องนำเทคโนโลยีสารสนเทศมาใช้ ไม่ว่าจะเป็นโทรศัพท์มือถือ วิทยุติดตามตัว และประติมากรรมต่างๆ เพราะเทคโนโลยีเหล่านี้ช่วยให้การทำงานของสื่อมวลชนเร็วขึ้น ในปัจจุบันพบว่า สื่อมวลชนส่วนใหญ่ได้นำเทคโนโลยีสารสนเทศเข้ามาใช้ในงานของตนมากขึ้น แต่ในอนาคตนั้นสื่อมวลชนต้องนำเทคโนโลยีสารสนเทศมาใช้ในงานของสื่อ (Media) ด้วย” นอกจากนี้ยังเห็นว่า แนวโน้มในอนาคตคงเป็นการที่เรานำความรู้ที่ได้จากการใช้เทคโนโลยีสารสนเทศมาช่วยพิจารณาว่า “ควรที่จะสร้างซอฟต์แวร์ใหม่ให้เหมาะสมกับคนไทยหรือไม่ และทำอะไรที่จะปรับหนังสือพิมพ์ออนไลน์ให้เหมาะสมและเอื้อประโยชน์กับสังคมไทยมากที่สุด ตลอดจนเทคโนโลยีสารสนเทศมาใช้ในการสร้างความรู้ในสิ่งที่เป็นประโยชน์ต่อสังคมและวัฒนธรรมในระดับของท้องถิ่นของประเทศ”

สรค์ชัย เดียวประเสริฐกุล (สัมภาษณ์, 30 กันยายน 2545) ให้ความเห็นว่าโทรศัพท์ยังไม่มีความสำคัญที่เพียงพอต่อการรองรับข้อมูลในระบบโทรศัพท์ จะให้ใช้โทรศัพท์ดูรายการโทรศัพท์คงไม่ได้ และประชาชนคงไม่ใช้โทรศัพท์เพื่อเข้าอินเทอร์เน็ต และคงไม่ใช้คอมพิวเตอร์ดูรายการโทรศัพท์ เป็นต้น แต่โทรศัพท์เคลื่อนที่ถือว่าเป็นเทคโนโลยีกลางๆ ที่สามารถรองรับข่าวสารหลายๆ อย่างได้ ทั้งนี้คงต้องเป็นไปตามพัฒนาการของเทคโนโลยีในอนาคต ในขณะที่ปรีชา ทิวะหุด (สัมภาษณ์, 5 กันยายน 2545) เห็นว่า การเผยแพร่รายการโทรศัพท์ผ่านอินเทอร์เน็ตต้องดูความเป็นไปได้หลายๆ เรื่อง ไม่ว่าจะเป็นเทคโนโลยีสารสนเทศ เช่น โมเด็ม สายโทรศัพท์ที่รับส่งข้อมูล โปรแกรมคอมพิวเตอร์ที่ใช้ในการดูหนังฟังเพลง และความจำเป็นในการใช้งานคอมพิวเตอร์เป็นต้น โดยเฉพาะเรื่องของค่าใช้จ่ายที่คอมพิวเตอร์ยังมีราคาที่ยังสูงกว่าโทรศัพท์ในขณะที่ยังต่างประเทศราคาของโทรศัพท์และคอมพิวเตอร์ไม่แตกต่างกัน

ด้านแนวโน้มการใช้เทคโนโลยีสารสนเทศในงานหนังสือพิมพ์ ในแง่กระบวนการผลิต มีการนำเทคโนโลยีสารสนเทศเข้ามาใช้ในการขนส่ง การส่งข้อมูลต่างๆ การลดจำนวนพนักงานรวมทั้งการนำเสนอข่าวสารผ่านระบบอินเทอร์เน็ต

และเช่นเดียวกัน ในวงการด้านการโฆษณาถือว่า แนวโน้มของการโฆษณาบนอินเทอร์เน็ตจะได้รับความนิยมอย่างมาก เนื่องจากเป็นสื่อใหม่ที่ผู้บริโภคสามารถเปิดชมได้เองตามความต้องการ ทำให้รูปแบบการโฆษณาเปลี่ยนไป

นอกจากนี้ปรีชา ทิวะหุด (สัมภาษณ์, 5 กันยายน 2545) ได้กล่าวถึงแนวโน้มการใช้ข้อมูลรายการโทรศัพท์ต่างๆ โดยได้มีการจัดเก็บรายการต่างๆ เป็นดิจิทัลแล้ว โดยคำนึงถึงระบบการจัดเก็บที่ดี และรูปแบบที่เหมาะสมต่อการใช้งาน โดยกล่าวเสริมว่า การใช้ประโยชน์จากข้อมูลดังกล่าว ต้องใช้สติปัญญาของมนุษย์ ซึ่งกลุ่มเป้าหมายในการใช้งานข้อมูลดังกล่าวนี้เป็นกลุ่มนักข่าวและพนักงานในองค์กร รวมทั้งได้ทำธุรกิจข้อมูลนี้โดยการขายภาพข่าวให้กับต่างประเทศ

ผู้เรียนทางการสื่อสารมวลชน หรือนักนิเทศศาสตร์ ควรมีการพัฒนาและเพิ่มพูนความรู้ในด้านต่างๆ ดังนี้

1. ความรู้พื้นฐาน (Basic knowledge) เกี่ยวกับเรื่องที่ต้องทำ เช่น เป็นนักข่าว ทางด้านการเมือง จำเป็นต้องมีความรู้เกี่ยวกับการเมืองด้วย
2. ความรู้เกี่ยวกับคอมพิวเตอร์และเทคโนโลยีสารสนเทศ ซึ่งเป็นเรื่องพื้นฐานที่ควรรู้และใช้งานได้อย่างมีประสิทธิภาพ
3. การประยุกต์ใช้เทคโนโลยีสารสนเทศกับงานด้านสื่อสารมวลชน โดยต้องสามารถมองเห็นประโยชน์และนำเทคโนโลยีสารสนเทศมาใช้งานสื่อสารมวลชนให้มีประสิทธิภาพ
4. ความรู้เกี่ยวกับฐานข้อมูล เนื่องจากในอนาคตการส่งข้อมูลหรือรับข้อมูล จะมีลักษณะการจัดการไว้ที่ฐานข้อมูล
5. การใช้อินเทอร์เน็ต และการสืบค้นข้อมูลจากแหล่งข้อมูล โดยเฉพาะอินเทอร์เน็ต เนื่องจากอินเทอร์เน็ตเป็นเสมือนห้องสมุดขนาดใหญ่ มีข้อมูลอย่างมากมาย เมื่อต้องการนำเสนอข้อมูลไปยังผู้รับสารควรมีความรู้และความสามารถในการรวบรวมข้อมูลที่เป็นประโยชน์จากแหล่งต่างๆ
6. การสร้างและออกแบบเว็บไซต์ เนื่องจากด้วยเว็บไซต์เป็นช่องทางหนึ่งในการเผยแพร่ข้อมูลของสื่อมวลชน
7. มีกระบวนทัศน์ในการมองโลกที่แตกต่างไปจากปัจจุบัน เนื่องจากโลกมีการเปลี่ยนแปลงเสมอ สื่อสารมวลชนในปัจจุบันอาจไม่ใช่สื่อสารมวลชนในอนาคตก็ได้
8. ความสามารถในการติดต่อสื่อสาร
9. การสร้างและผลิต Animation
10. ต้องเป็นผู้ที่รักการค้นคว้า หาข้อมูลใหม่เพิ่มเติมเสมอและต้องติดตามข่าวสารความเคลื่อนไหวของเทคโนโลยีสารสนเทศ รวมทั้งด้านความรู้ภาษาอังกฤษด้วย

หลายคนมองว่า การใช้เทคโนโลยีสารสนเทศเป็นเพียงส่วนเสริมของนักนิเทศศาสตร์ ดังนั้นควรเน้นเรื่องของคุณภาพเนื้อหามากกว่า ดังนั้นต้องเป็นนักนิเทศศาสตร์ที่สามารถเรียนรู้ พัฒนา และเสริมสร้างความคิดใหม่ๆ และสุกัญญา สุกบรรทัด (2541) กล่าวว่า ต้องเรียนรู้และปรับตนเองให้ทันกับเทคโนโลยีและปรากฏการณ์ที่เกิดขึ้นใหม่ๆ ในกระแสโลกที่เปลี่ยนแปลงไป เพื่อนำความรู้ที่ได้มาใช้ให้เกิดประโยชน์แก่สังคมมากที่สุด

บทที่ 5

สรุปผลการวิจัย

สภาพการใช้เทคโนโลยีสารสนเทศในงานสื่อสารมวลชนในปัจจุบัน

วงการด้านสื่อสารมวลชนได้เปลี่ยนแปลงตนเองให้ทันกับความก้าวหน้าและพัฒนาการของเทคโนโลยีสารสนเทศ เนื่องด้วยประโยชน์หลายอย่างของเทคโนโลยีสารสนเทศ ซึ่งส่งผลให้การทำงานของสื่อมวลชนมีประสิทธิภาพมากขึ้นในหลายๆ ด้าน ไม่ว่าจะเป็น ความสะดวกรวดเร็วในการเผยแพร่ข้อมูลไปยังประชาชน หรือคุณภาพและเนื้อหาของข่าวสารข้อมูล

การนำเทคโนโลยีสารสนเทศมาใช้ในการสื่อสารมวลชน มีการนำมาใช้ทั้งเทคโนโลยีคอมพิวเตอร์และเทคโนโลยีการสื่อสารโทรคมนาคม โดยเทคโนโลยีคอมพิวเตอร์นำมาใช้ในการจัดการข้อมูลข่าวสาร เช่น การจัดเก็บ การศึกษาค้นคว้า และการนำมาใช้ประโยชน์ ตลอดจนช่วยในการทำงานสำนักงาน ด้านการพิมพ์ การประมวลผล เป็นต้น โดยวัตถุประสงค์ในการใช้คอมพิวเตอร์ขึ้นอยู่กับองค์กรหรือหน่วยงานนั้นๆ เช่น องค์กรด้านวิทยุโทรทัศน์ใช้คอมพิวเตอร์ในการจัดการกับข้อมูลข่าวสาร จัดเตรียมสารสนเทศเพื่อส่งไปยังผู้รับสาร และใช้งานในลักษณะของฐานข้อมูลเพื่อเก็บรวบรวมข้อมูลทั้งที่นำเสนอไปแล้ว และยังไม่ได้นำเสนอ องค์กรด้านหนังสือพิมพ์ ใช้คอมพิวเตอร์เพื่อช่วยงานด้านการพิมพ์ ทำให้เกิดความสะดวกรวดเร็วยิ่งขึ้น องค์กรด้านการโฆษณาใช้คอมพิวเตอร์เพื่อการออกแบบสื่อโฆษณา เป็นต้น ส่วนเทคโนโลยีการสื่อสารโทรคมนาคมใช้เพื่อเผยแพร่ข้อมูลไปยังผู้รับสาร อันได้แก่ ดาวเทียม เครื่องข่ายโทรศัพท์ โทรสาร เป็นต้น ซึ่งขึ้นอยู่กับความต้องการในการส่งข้อมูลเช่นกัน นอกจากนี้แทบทุกองค์กรได้นำอินเทอร์เน็ตเข้ามาใช้มากยิ่งขึ้นเพื่อวัตถุประสงค์ต่างๆ เช่น เพื่อเผยแพร่ข้อมูลของหน่วยงาน เพื่อใช้ค้นหาข้อมูลข่าวสารทั่วโลกที่ต้องการ และเพื่อเป็นช่องทางหนึ่งในการสื่อสารกับผู้รับสาร จนเกิดสื่อใหม่ในวงการ เช่น การดูโทรทัศน์ผ่านอินเทอร์เน็ต การอ่านหนังสือพิมพ์ออนไลน์ หรือการฟังเพลง ฟังข่าว จากรายการวิทยุออนไลน์ เป็นต้น ซึ่งถือว่าเป็นรูปแบบใหม่ของการเผยแพร่ข้อมูล ทำให้ผู้รับสารมีทางเลือกที่มากขึ้น ซึ่งสรุปได้ว่า มีการใช้เทคโนโลยีสารสนเทศในงานด้านสื่อสารมวลชนอย่างเต็มที่ เพื่อให้ได้มาซึ่งข้อมูลอันเป็นประโยชน์และมีคุณค่า พร้อมทั้งเพื่อการเผยแพร่ไปยังผู้รับสารไม่ว่าจะทางใดทางหนึ่ง

ปัญหาที่เกิดขึ้นจากการใช้เทคโนโลยีสารสนเทศยังไม่พบมากนัก เนื่องจากปัญหามักไม่ได้เกิดที่ตัวเทคโนโลยีสารสนเทศ แต่เกิดที่ตัวผู้ใช้งานมากกว่า ที่ยังคงพัฒนาตนเองในการใช้เทคโนโลยีสารสนเทศ รวมทั้งความไม่พร้อมของโครงสร้างพื้นฐานสารสนเทศของประเทศ ที่ยังไม่สามารถรองรับการใช้เทคโนโลยีสารสนเทศได้อย่างทั่วถึงและเสมอภาค เนื่องจากเทคโนโลยีบางอย่าง เช่น คอมพิวเตอร์ยังคงมีราคาสูง ประชาชนส่วนใหญ่ยังไม่มีความพร้อมที่จะใช้เทคโนโลยี

เหล่านั้น และด้วยความไม่พร้อมของเทคโนโลยีการสื่อสาร ทำให้การส่งข้อมูลข่าวสาร หรือการเข้าถึงสารสนเทศผ่านเครือข่ายอินเทอร์เน็ตไม่สามารถทำได้อย่างมีประสิทธิภาพ

แนวโน้มการพัฒนาและประยุกต์ใช้เทคโนโลยีสารสนเทศในงานสื่อสารมวลชน

แนวโน้มการพัฒนาและประยุกต์ใช้เทคโนโลยีสารสนเทศในงานสื่อสารมวลชนนั้น จากการสัมภาษณ์และศึกษาจากบทความ งานวิจัย และเอกสารต่างๆ พบว่า สื่อสารมวลชนพร้อมที่จะปรับตนเองและพัฒนาตนเองให้ทันต่อความก้าวหน้าของเทคโนโลยี ทำให้เห็นภาพอย่างชัดเจนว่า แนวโน้มการพัฒนาและประยุกต์ใช้เทคโนโลยีสารสนเทศในงานสื่อสารมวลชนคงไม่หยุดนิ่ง หากเทคโนโลยีใหม่ที่เข้ามาเป็นเทคโนโลยีที่ดี และมีประโยชน์ต่อการส่งข้อมูลข่าวสารไปยังประชาชน โดยทางด้านโทรทัศน์ และหนังสือพิมพ์ มุ่งเน้นเรื่องการนำเทคโนโลยีด้านการจัดการฐานข้อมูลมาใช้ในการทำงาน เนื่องด้วยต้องการจัดเก็บองค์ความรู้ต่างๆ ที่เกิดขึ้นไว้ให้เป็นระบบ และมีแนวโน้มในการนำมาใช้งานมากขึ้น ส่วนการใช้งานคอมพิวเตอร์ยังคงเป็นเทคโนโลยีจำเป็นสำหรับทุกหน่วยงาน ด้วยคุณประโยชน์อันมีมากมาย ส่วนการสื่อสารโทรคมนาคมก็ต้องมีการพัฒนาเพื่อให้สามารถสื่อสารไปยังประชาชนได้ง่าย สะดวก และรวดเร็วขึ้น ทั้งนี้ขึ้นอยู่กับความพร้อมของระบบโครงสร้างพื้นฐานสารสนเทศ และมุมมองใหม่ของการใช้โทรศัพท์เคลื่อนที่ที่เป็นเทคโนโลยีใหม่ที่สื่อมวลชนมองว่า เป็นเทคโนโลยีตัวหนึ่งที่มีประสิทธิภาพในการเผยแพร่ข้อมูล เนื่องจากราคาที่ต่ำลงมากนักรของเทคโนโลยีนี้ นอกจากนี้ความรู้ที่ได้จากการใช้เทคโนโลยีสารสนเทศในปัจจุบันจะส่งผลให้ทราบว่าควรมีการสร้างซอฟต์แวร์ใหม่ที่เหมาะสมกับคนไทยอย่างไร หรือจะปรับหนังสือพิมพ์ออนไลน์ให้เหมาะสมกับคนไทยอย่างไร เป็นต้น

ข้อจำกัดในการทำวิจัย

1. การไม่ตอบรับให้เข้าสัมภาษณ์ของผู้บริหารหรือผู้ที่เกี่ยวข้อง ทำให้ไม่สามารถเก็บรวบรวมข้อมูลได้อย่างสมบูรณ์
2. การให้ข้อมูลของผู้ให้สัมภาษณ์ เนื่องจากหากสัมภาษณ์ผู้บริหารโดยตรง จะทำให้ได้ทราบถึงนโยบายในเรื่องแนวโน้มในอนาคตได้ชัดเจนกว่า หากสัมภาษณ์กับผู้ปฏิบัติงานได้ตรงจะได้ข้อมูลทางด้านเทคนิค
3. เนื่องจากข้อจำกัดของการเก็บข้อมูล โดยการสัมภาษณ์ ผู้ให้สัมภาษณ์เกรงว่าการให้ข้อมูลจะมีผลกระทบต่อการทำงาน จึงอาจก่อให้เกิดการปฏิเสธที่จะให้สัมภาษณ์ และการตอบคำถามที่ไม่ครบถ้วนสมบูรณ์ตามประเด็นที่วางไว้

ข้อเสนอแนะในการทำวิจัยครั้งต่อไป

ผู้วิจัยเห็นว่าในการทำวิจัยครั้งต่อไป ควรทำการศึกษาเจาะลึกลงไปในเทคโนโลยีสารสนเทศ แต่ประเภทลงไป เพื่อก่อให้เกิดการพัฒนาและประยุกต์ใช้เทคโนโลยีสารสนเทศให้เหมาะกับการสื่อสารมวลชนในประเทศไทย เช่น

1. รูปแบบความร่วมมือในการจัดตั้งศูนย์ข้อมูลของวงการสื่อสารมวลชน เช่น การทำฐานข้อมูลเพื่อการจัดเก็บข้อมูล ข่าวสาร ที่เผยแพร่ไปยังประชาชน อันก่อให้เกิดแหล่งความรู้ขนาดใหญ่ อันจะส่งผลต่อการนำไปใช้ประโยชน์ทั้งสื่อสารมวลชนเอง และประชาชนทั่วไป
2. พฤติกรรมการรับรู้ข้อมูลข่าวสารจากสื่อมวลชนทางโทรศัพท์มือถือ อันนำไปสู่การจัดหรือส่งข้อมูลไปยังผู้บริโภคได้อย่างเหมาะสม และเกิดประโยชน์ในการนำไปใช้งานมากที่สุด
3. การสร้างสื่ออิเล็กทรอนิกส์ที่เหมาะสมแก่การใช้งาน และการเรียนรู้ของคนไทย เช่น การนำเสนอข่าวสาร การฟังเพลง การอ่านหนังสือพิมพ์ผ่านอินเทอร์เน็ต เป็นต้น
4. ศึกษารูปแบบโครงสร้างพื้นฐานสารสนเทศของประเทศ เพื่อรองรับความก้าวหน้าและพัฒนาการของเทคโนโลยีสารสนเทศ ในอนาคต และการกระจายความเจริญไปยังทั่วทุกพื้นที่ของประเทศ

บรรณานุกรม

Toffler, Alvin. (1980). **The third wave**. New York: Morrow.

กาญจนา กาญจนทวี. 2542. แรงจูงใจ พฤติกรรม และความพึงพอใจของผู้อ่านหนังสือพิมพ์
ออนไลน์ไทย. วิทยานิพนธ์ปริญญาโทบริหารธุรกิจ คณะนิเทศศาสตร์ จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย

การนำ IT มาใช้ในวิชาชีพสื่อสารมวลชน. (2541). **วารสารนักบริหาร**. 18: 3 หน้า 8-23.

กิติพงษ์ ไทยเจริญ. (2541). การกำหนดนโยบายองค์กรและลักษณะการรายงานข่าวผ่านอินเทอร์เน็ต
(WWW) ของสื่อมวลชนไทย. วิทยานิพนธ์ปริญญาโทบริหารธุรกิจ คณะนิเทศศาสตร์
จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย

เกี่ยวกับไอทีวี. (2545). [ออนไลน์]. ได้จาก : http://www.itv.co.th/about_itv/history.asp

ครรชิต มาลัยวงศ์. (2537). **พจนานุกรมไอที ฉบับคำย่อ**. กรุงเทพฯ: ศูนย์เทคโนโลยีอิเล็กทรอนิกส์
และคอมพิวเตอร์แห่งชาติ.

ความเป็นมาของศูนย์อินเทอร์เน็ต ททบ. (2545). [ออนไลน์]. ได้จาก :

http://www.tv5.co.th/h_editor/about_tv5/internet.htm

ชรีรัตน์ ประจักษ์ธรรม. (2541). ความต้องการข้อมูลข่าวสารในเว็บไซต์โรงภาพยนตร์ของนิสิต
นักศึกษาในเขตกรุงเทพมหานคร. วิทยานิพนธ์ปริญญาโทบริหารธุรกิจ คณะนิเทศศาสตร์
จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย

ชรวงศ์ ลิมป์ทมนานี. (2541). นานาทศนะ : การนำ IT มาใช้ในวิชาชีพสื่อสารมวลชน.
วารสารนักบริหาร. 18(3) : 13-16.

ชัยยศ พรหมวงศ์. (2541). การใช้ทรัพยากรสื่อสารของชาติด้านโทรคมนาคม เพื่อการศึกษา.
กรุงเทพฯ : สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาแห่งชาติ.

ชาญวิทย์ เจริญกิจชัยชนะ. (2541). บทบาทของโฮมเพจ "InterCast.Ioxinfo" ในฐานะช่องทางใหม่ของการ
สื่อสารมวลชน. วิทยานิพนธ์ปริญญาโทบริหารธุรกิจ คณะนิเทศศาสตร์
จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย

दनัย หวังบุญชัย. (2538). ปัจจัยที่มีผลต่อการตัดสินใจและสร้างความพึงพอใจในการใช้เทคโนโลยี
สารสนเทศของหนังสือพิมพ์รายวัน. วิทยานิพนธ์ปริญญาโทบริหารธุรกิจ คณะนิเทศศาสตร์
จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย

ทรงวิทย์ จิรโคภิน. (2541). นานาทศนะ : การนำ IT มาใช้ในวิชาชีพสื่อสารมวลชน.
วารสารนักบริหาร. 18(3) : 20-22.

- ประวัติสถานีโทรทัศน์สีกองทัพบก ช่อง 7. (2545). [ออนไลน์]. ได้จาก : <http://www.ch7.com/about>
 รัฐสภา แก่นแก้ว. (2541). การใช้เทคโนโลยีคอมพิวเตอร์ในกิจการสถานีโทรทัศน์. วิทยานิพนธ์
 ปริญญาโทบริหารธุรกิจ คณะนิเทศศาสตร์ จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย
 วลัยพร ลายสรพสิริ. (2537). การบริการโทรคมนาคมผ่านดาวเทียมของการสื่อสารแห่งประเทศไทย
 ไทยที่ให้กับสื่อมวลชนในส่วนที่ช่วยการไหลของข่าวสารในปี 2532-2534.
 วิทยานิพนธ์ปริญญาโทบริหารธุรกิจ คณะนิเทศศาสตร์ จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย.
 วิชา อุดมฉันท. (บรรณาธิการ). (2544). สังคมเศรษฐกิจความรู้กับทิศทางการพัฒนาของไทย.
 ใน วิชา อุดมฉันท (บรรณาธิการ). ยกเครื่องสื่อไทย. หนังสือชุดความรู้โลกของสื่อ
 ลำดับที่ 4. (หน้า 160-189). กรุงเทพฯ: สาขาวิชาการสื่อสารมวลชน คณะนิเทศศาสตร์
 จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย.
 สุจิตา ดวงมณี. (2539). การเผยแพร่ข้อมูลข่าวสารผ่าน World Wild Webของสื่อมวลชนไทย.
 วิทยานิพนธ์ปริญญาโทบริหารธุรกิจ คณะนิเทศศาสตร์ จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย.
 สถานีโทรทัศน์ไทยทีวีสีช่อง 9 อ.ส.ม.ท. (2545). [ออนไลน์]. ได้จาก : <http://www.mcot.or.th>
 สถานีวิทยุโทรทัศน์แห่งประเทศไทย ช่อง 11. (2545). [ออนไลน์]. ได้จาก : <http://www.prd.go.th/tv>
 สมเกียรติ อ่อนวิมล. (2541). ภาพรวมวิชาชีพสื่อสารมวลชนกับ IT. วารสารนักบริหาร.
 18(3) : 3-7.
 สมเด็จพระเทพรัตนราชสุดาฯ สยามบรมราชกุมารี. (2538). ไอทีเฉลิมพระเกียรติ : เทคโนโลยี
 สารสนเทศเพื่อประชาชน. [ออนไลน์]. ได้จาก : <http://kanchanapisek.or.th/kp9/>
 สุภัตญา สุดบรรทัด. (2541). นานาทักษะ : การนำ IT มาใช้ในวิชาชีพสื่อสารมวลชน.
 วารสารนักบริหาร. 18(3) : 9-12.
 สุพิชัย คงกับพันธ์. (2545). ความรู้ทั่วไปเกี่ยวกับเทคโนโลยีสารสนเทศ. [ออนไลน์] ได้จาก:
<http://comsci.riska.ac.th/~webtest/4000107/story/story1.doc>
 เสาวนีย์ สิกขาบัณฑิต. (2540). การเขียนสำหรับสื่อการสื่อสาร. พิมพ์ครั้งที่ 3. กรุงเทพฯ
 ดวงกมลสมัย.
 อนุชา บุญคง. (2541). นานาทักษะ : การนำ IT มาใช้ในวิชาชีพสื่อสารมวลชน. วารสารนักบริหาร.
 18(3) : 17-19.
 อัญชลี ธรรมวิจารณ์. (2541). อนาคตของการใช้อินเทอร์เน็ตทางเวปค์ไวด์เว็บ เพื่อการโฆษณาใน
 ประเทศไทย. วิทยานิพนธ์ปริญญาโทบริหารธุรกิจ คณะนิเทศศาสตร์
 จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย

อินเทอร์เน็ต เทคโนโลยีสารสนเทศ อีกก้าวหนึ่ง ของความก้าวหน้าทางธุรกิจบันเทิง. (2545).

[ออนไลน์]. ได้จาก : <http://www.thaitv3.com/index2.html>

อุดม จะโนภาย. (2545). “ดาวเทียมเพื่อบริการอินเทอร์เน็ต และบริการโทรทัศน์นาระบบ”.

**ครบรอบ 32 ปี สถานีวิทยุโทรทัศน์ไทยทีวีสีช่อง 3. กรุงเทพฯ: บริษัทบางกอกเอ็นเตอร์-
เทนเมนต์จำกัด.**

ไอทีวีเปิดศึกสถานีข่าวช่อง 9 แจกโทรศัพท์ติดกล้องรายงาน. (2545) [ออนไลน์] ได้จาก :

<http://www.bangkokbiznews.com/2002/11/02/pageone/index.php?news=pag6.html>

ภาคผนวก

แบบสัมภาษณ์

เรื่อง

“สภาพปัจจุบัน ปัญหา ความคิดเห็น และแนวโน้มของการพัฒนาและประยุกต์ใช้
เทคโนโลยีสารสนเทศในงานสื่อสารมวลชน”

คำชี้แจง

แบบสัมภาษณ์นี้ใช้เป็นเพียงแนวทางในการสัมภาษณ์เท่านั้น เพื่อจำกัดหัวข้อหลักๆ ที่
ต้องการข้อมูลเท่านั้น ซึ่งในการสัมภาษณ์จริงๆ นั้น ยังมีคำถามอื่นๆ เพิ่มเติมเนื่องจากการตอบ
คำถามของผู้ให้สัมภาษณ์

1. สภาพการใช้เทคโนโลยีสารสนเทศในปัจจุบัน
การนำเทคโนโลยีสารสนเทศมาใช้ในส่วนงานต่างๆ ขององค์กร
ทั้งเทคโนโลยีคอมพิวเตอร์และ เทคโนโลยีการสื่อสารโทรคมนาคม
2. ผลกระทบของการใช้เทคโนโลยีสารสนเทศต่อวงการด้านสื่อสารมวลชน
ในด้านข้อดีและข้อเสียในการนำเทคโนโลยีสารสนเทศมาใช้
3. ผลกระทบของการใช้เทคโนโลยีสารสนเทศต่อพฤติกรรมผู้บริโภค
อดีตผู้บริโภคใช้สื่อต่างๆ เช่น โทรทัศน์ วิทยุ หนังสือพิมพ์ ฯลฯ และในปัจจุบันหันมา
ให้ความนิยมเกี่ยวกับสื่ออิเล็กทรอนิกส์มากขึ้น ดังนั้นพฤติกรรมผู้บริโภคเปลี่ยนไป
หรือไม่ หรือว่าเทคโนโลยีสารสนเทศเป็นเพียงสื่อเสริมเท่านั้น
4. ผลกระทบของการใช้เทคโนโลยีสารสนเทศต่อคุณค่าและเนื้อหาของข้อมูล ข่าวสาร
เมื่อใช้เทคโนโลยีสารสนเทศแล้ว ส่งผลกระทบต่อคุณภาพ หรือเนื้อหาของข้อมูล
ข่าวสารที่ส่งไปยังผู้บริโภคหรือไม่
5. การใช้เทคโนโลยีสารสนเทศอย่างเต็มศักยภาพ
องค์กรได้ใช้เทคโนโลยีสารสนเทศอย่างเต็มความสามารถของตัวเทคโนโลยีหรือไม่ ทั้ง
ด้านการใช้ตัวเทคโนโลยีเอง และการใช้เทคโนโลยีสารสนเทศกับผู้บริโภค
6. ปัญหาของการใช้เทคโนโลยีสารสนเทศ
ปัญหาที่เกิดขึ้นจากตัวของผู้ปฏิบัติงานเอง และปัญหาของเทคโนโลยี

7. การเปลี่ยนแปลงขององค์กรซึ่งเป็นผลมาจากเทคโนโลยีสารสนเทศ
ในอนาคตวงการด้านสื่อสารมวลชนจะเปลี่ยนแปลงไปในรูปแบบใด
และการเปลี่ยนแปลงดังกล่าวเป็นผลมาจากเทคโนโลยีสารสนเทศหรือไม่
8. การเลือกใช้เทคโนโลยีสารสนเทศ
องค์กรเป็นผู้กำหนดการใช้เทคโนโลยีสารสนเทศ หรือผู้บริโภคเป็นผู้กำหนด
9. การพัฒนาตนเองกับเทคโนโลยีสารสนเทศ
เมื่อมีการนำเทคโนโลยีสารสนเทศเข้ามาใช้ในการปฏิบัติงาน ผู้ปฏิบัติงานต้องมีการพัฒนาหรือปรับปรุงตนเองด้านใดบ้าง เพื่อให้ทันต่อความก้าวหน้าของเทคโนโลยี
10. ผู้เรียนด้านนิเทศศาสตร์หรือสาขาที่เกี่ยวข้องกับการเปลี่ยนไปของเทคโนโลยี
สารสนเทศและสื่อสารมวลชน
เมื่อวงการด้านสื่อสารมวลชนเปลี่ยนแปลงไปมีการนำเทคโนโลยีสารสนเทศเข้ามาใช้
มากขึ้น ผู้ที่เรียนทางด้านนี้ควรเตรียมความพร้อมด้านใด เพื่อให้สอดคล้องกับความต้องการของตลาดงาน

ประวัติผู้วิจัย

ชื่อ : นิธิวดี จิตรवासน์
วัน-เดือน-ปีเกิด : 1 มกราคม พ.ศ. 2516 (อายุ 29 ปี)
ภูมิลำเนา : พิษณุโลก
ที่อยู่ปัจจุบัน : 111 ถนนมหาวิทยาลัย ตำบลสุรนารี อำเภอเมือง จังหวัดนครราชสีมา 30000
 โทรศัพท์ 0-4422-4499 โทรสาร 0-4422-4205
สถานที่ทำงาน : สาขาวิชาเทคโนโลยีสารสนเทศ สำนักวิชาเทคโนโลยีสังคม มหาวิทยาลัยเทคโนโลยีสุรนารี อำเภอเมือง จังหวัดนครราชสีมา 30000
 โทรศัพท์ 0-4422-4273 โทรสาร 0-4422-4205

ประวัติการศึกษา :

ระดับการศึกษา	วุฒิการศึกษา	สถาบันการศึกษา	ปีจบการศึกษา
ปริญญาตรี	ศศ.บ. (สาขาบรรณารักษศาสตร์และสารนิเทศศาสตร์)	สถาบันราชภัฏพิบูลสงคราม พิษณุโลก	2537
ปริญญาโท	ศศ.ม. (สาขาบรรณารักษศาสตร์และสารนิเทศศาสตร์)	มหาวิทยาลัยขอนแก่น	2539

ประวัติการทำงาน :

ปี พ.ศ.	ตำแหน่ง	หน่วยงาน
2539-2540	อาจารย์	สถาบันราชภัฏพิบูลสงคราม พิษณุโลก
2540-ปัจจุบัน	อาจารย์	มหาวิทยาลัยเทคโนโลยีสุรนารี

ประวัติผลงานทางด้านวิชาการ :

นิธิวดี ทาเวียง. (2541). ระบบสารสนเทศเพื่อการติดต่อกับองค์กร.

ว. บรรณารักษศาสตร์และสารนิเทศศาสตร์ มข. 16(3) : 59-63.

นิธิวดี ทาเวียง. (2543). การประเมินความต้องการสารสนเทศ.

ว. บรรณารักษศาสตร์และสารนิเทศศาสตร์ มข. 18(1) : 35-42.

นิธิวดี ทาเวียง. (2543). การประเมินประสิทธิภาพการค้นสารสนเทศ.

ว. บรรณารักษศาสตร์และสารนิเทศศาสตร์ มข. 18(2) : 45-52.

นิธิวดี ทาเวียง. (2544). รายงานการวิจัยเรื่อง ทักษะคิดและความพึงพอใจของผู้ใช้บริการ

สืบค้นข้อมูลจากคอมพิวเตอร์ ของศูนย์บรรณสารและสื่อการศึกษา

มหาวิทยาลัยเทคโนโลยีสุรนารี. ว. บรรณารักษศาสตร์และสารนิเทศศาสตร์ มข.

19(2) : 59-72.